

ek

XXI-ik cionista
választásokra

svári sékelfizetők figy
ások 1939. július 16.
Str. Memorandumai
inkben, reggel fél 8 ó
A választás közvet
választó köteles a vála
emélyesen megjelenni
kivánságára szemé
vazati jogát igazolni.
5699. évre kiállított sé

Léb ödn

választási bizottság elnö

ni mozgalom
leplezték le
a hatóságok

A pozsonyi hatóság
forradalmi mozgalom
mely földalatti tevéke
tő röpiratokat terjeszt
t veszélyeztető akció
szlovák diákok letartó

gerősítik a hirt, hogy
vált politikusa ellen bü
nak. Hír szerint három
szó, akiket megveszt
törtük van Hodzsa Mi
s.

verb-horvát me
gyezés

Cvetkovics miniszter
megbeszélést folytat
ekkel, a horvát paras
kovics ezután Bléri
ecel és Ulenovics ro
ánácskozott. Belgrád
csütörtökön állított
meggyezés a szerb
és a meggyezés a kö
erjesztve még annak
összagra kerül.

buzabizottság megke
Londonból jelentik:

ottság megkezdte ber
A tárgyalások főcél
tésének kedvező irán

chester közelében. Le
nchester közelében, Sa
tént. Az explózió szm
raktárt találtak, az
közúti közlekedési hadsere

300.000 dollár ki
nyozható léghajó ép
ból jelentik: Roosevelt
pár hónappal ezelő
300.000 dollár kiural
nyozható léghajó épít
000 dollárba fog kerül

Nem kétséges, hogy a kémkedési botrányba belekevert francia egynemű nemcsak pénzért tették azt, amit tettek, hanem azért is — talán főleg azért — mert a szabadság és jog Franciaországára helyett egy más Franciaországot szeretnének megteremtteni.

Szerencsére az erélyes Daladier-kormány

ébersége idejében csapott le ezekre az elemekre, ezekre a kétes szándéku Coriolanusokra, akiket meggyített a náciizmus varázsa anélkül, hogy tetteik katasztrofális következményét mérlegelni tudták, vagy akarták volna.

Az idejekorán leleplezett kémkedési botrány minden bizonnyal csak megerősíti a Daladier-kormány népszerűségét és erejét, amely Európa és a nyugati demokráciák mai

válságos óráiban annyi eréllyel és körültekintéssel örökös nemcsak Franciaország, de egész Európa sorsa felett.

Azok a hosszú kezek, amelyek Franciaország

egységét nagyon is átlátszó céllal igyekeztek megbontani, nem érték el céljukat és bizonyosan nem is fogják elérni, sőt ellenkezőleg: a francia nép és a francia közvélemény előtt még inkább nyilvánvalóvá fogják tenni a Daladier-kormány ama törekvéseinek jogosságát, amelyek a francia hadsereg megerősítésére és győzhetetlenné tételére irányulnak.

Taxa postala
plátitá in num.
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

16. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 24 dollár. —
Hirdetések díjszabása szerint. — Az
"UJ KELET" a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkünk utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc. Administrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E.
de Editura. Registrul publicatiunilor
periodice No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Sectia III.

Vasárnap, július 16.
1939—5699. Tamuz 29.
XXII. évfolyam, 157. szám.

VILÁG TUKRÁ

A franciaországi kémkedési botrány

Alah kezéről nagyon irva, hogy hosszúak és mindenhatóvá élnek. Ez a megállapítás ma inkább arra a propaganda-hálózatra illik, mely pénzt és fáradságot nem kímélve, nyújtja ki kezét oda is, ahová — a logika szabályai szerint — lehetetlen volna eljutnia.

A most Párizsban leleplezett kémkedés nem csak annak bizonyossága, hogy a fentemlített propaganda-szervezet kezei hosszúak, hanem egyben azt is bizonyítja, hogy azok a szélsőséges „hazafiak”, akiknek ajkain állandóan egy hurra-nacionális jelszavai virágnak; jó pénztért milyen könnyen és milyen felelőtlenül képesek kiszolgáltatni hazájuk életbevágó érdekeit egy „világnézet” közönség céljai számára.

A hivatalos francia kommunikék sejtene engedik, hogy a náci-propaganda kezei ismert nevű francia politikusokhoz is elérték. Ezeknek a százegyszázalékos francia „hazafiaknak” portréját már a múltból jól ismerjük. A Dreyfuss-per annakidején lerántotta a leplet ezeknek igazi ábrázatáról, akik saját, tisztességesnek éppen nem mondható érdekeiket azonosították a haza érdekeivel és egy nyilvánvaló árulót, egy ellenséges hatalom által megfizetett nem-francia származású francia katonatisztet vettek védemükbe csak azért, hogy a kizártság és a haladás ügyét kompromittálhassák.

Azok az urak, akikre most Daladier miniszterelnök erélyes keze lesújtott, ezeknek a Dreyfuss-per korabeli figuráknak egyenes utódai, kik azzal vélték hazájukat szegálni, hogy a francia nép egységének megbontásával egy, franciáktól idegen eszme útját akarták egyengetni.

Nem célunk, hogy a francia igazságszolgáltatás minden bizonnyal lesújtó ítéletének elébe vágtunk. A derék „hazafiak”, akiket most letartóztattak, minden bizonnyal elnyerik méltó büntetésüket.

Mégis talán illik rámutatni ebből az alkalmából ama álnacionális elítélkedésre, amely fanatizmusában kész kiszolgáltatni a haza legszentebb érdekeit is, ha ez a haza illetőleg az a nép mely, a haza keretein belül él, nem hajlandó az ő érdekeit szöngélni.

Van abban valami szimbolikus jelentőségű, hogy a franciaországi kémkedési botrány éppen a július 14-iki ünnepségek napján robbant ki, amikor egész Franciaország a szabadság, testvériség és egyenlőség nagy eszméjének 150 évvel ezelőtti megszületését ünnepelte.

Nem kétséges, hogy a kémkedési botrányba belekevert francia egynemű nemcsak pénzért tették azt, amit tettek, hanem azért is — talán főleg azért — mert a szabadság és jog Franciaországára helyett egy más Franciaországot szeretnének megteremtteni.

Szerencsére az erélyes Daladier-kormány ébersége idejében csapott le ezekre az elemekre, ezekre a kétes szándéku Coriolanusokra, akiket meggyített a náciizmus varázsa anélkül, hogy tetteik katasztrofális következményét mérlegelni tudták, vagy akarták volna.

Az idejekorán leleplezett kémkedési botrány minden bizonnyal csak megerősíti a Daladier-kormány népszerűségét és erejét, amely Európa és a nyugati demokráciák mai válságos óráiban annyi eréllyel és körültekintéssel örökös nemcsak Franciaország, de egész Európa sorsa felett.

Azok a hosszú kezek, amelyek Franciaország egységét nagyon is átlátszó céllal igyekeztek megbontani, nem érték el céljukat és bizonyosan nem is fogják elérni, sőt ellenkezőleg: a francia nép és a francia közvélemény előtt még inkább nyilvánvalóvá fogják tenni a Daladier-kormány ama törekvéseinek jogosságát, amelyek a francia hadsereg megerősítésére és győzhetetlenné tételére irányulnak.

Danzighban közeledik a döntő pillanat?

Hitler utasításait továbbította Förster Berchtesgadenből Danzigba

Német csapatösszevonások a cseh és szlovák határoknál. Varsóban közvetlen tárgyalások lehetőségéről beszélnek

Olaszország szeptemberig nem küld nagykövetet Londonba

Párizs, július 15. (Rador.) A Le Figaro danzigi jelentése szerint, Förster miután Berchtesgadenben megbeszélést folytatott Hitlerrel, telefonon felhívta danzigi alantitánit és közölte velük a Förster azon utasítását, hogy a katonai előkészületeket folytatni kell, mert a döntő pillanat nincs távol.

A Manchester Guardian tudósítója közli, hogy a Lengyelországgal szembeni német nyomás egyre fokozódik és a cseh, valamint szlovák határok mentén német csapatösszevonások folynak. Prága városát katonai táborral alakították át és szállodáit a vezérkari tisztek rendelkezésére bocsájtották.

Közvetlen tárgyalások? Ezzel szemben bizonyos lengyel politikai körök nem tartják kizártnak, hogy rövid időn belül közvetlen tárgyalások indulnak meg Varsó és Berlin között a danzigi kérdés rendezésére. Ugyanezek a körök közlik, hogy a varsói kormány elvben nem tiltakozna a danzigi statutumok megváltoztatása ellen.

15 millió font és 600 millió frank kölcsönt kap Lengyelország.

Párizs, július 15. Az angol-francia-lengyel tárgyalások a három ország között kereskedelmi egyezményhez vezettek. Lengyelország öt, esetleg tízenötmillió font kölcsönt kap Angliától és 600 millió frankot Franciaországtól, ezenkívül a két ország támogatja a lengyel Nemzeti Bankot a zloty árfolyamának fenntartásában.

Róma nem küld új nagykövetet Londonba

Párizs, július 15. (Rador.) A l'Oeuvre közli, hogy a londoni olasz nagykövetség közölte az angol kormánnyal, hogy Olaszország szeptembernél előbb nem küld új nagykövetet az angol fővárosba. A lap szerint a hír kedvezőtlen benyomást keltett angol vezető körökben.

Danzighban lefoglalták az összes gépkocsikat

Varsó, július 15. Varsóból érkezett jelentés szerint a danzigi hatóságok elrendelték az összes gépkocsik és teherautók rekvirálását. Alultól elrendelték a határvidék kiürítését is.

Ugyancsak Varsóból jelentik, hogy Rydz Smigly marsall szeptember 6-án nagy beszédet fog tartani Krakkóban, amelynek jelentőségét azért is kiemelik, miután a marsall utoljára tíz évvel ezelőtt tartott beszédet a nyilvánosság előtt.

Háromórás megbeszélést tartottak Craigie tokiói angol nagykövet és Arita japán külügyminiszter

Hétfőn újra tárgyalni fognak a tienszini veszteség kérdéseben

Tokió, július 15. (Rador.) A Reuter jelenti, hogy Sir Robert Craigie angol nagykövet szombaton reggel találkozott Arita japán külügyminiszterrel, hogy kidolgozza a tienszini veszteség ügyében kezdődő angol-japán tárgyalások előfeltételeit.

Tokióból jelentik: Sir Robert Craigie és Arita megbeszélése három és fél órát tartott. Annak végeztével a japán külügyminisztérium közleményt adott ki, amely szerint Craigie és Arita a tienszini kérdés keretében alkotó általános kérdéseket tárgyaltak meg.

Arita külügyminiszter közölte az angol nagykövettel Japán követeléseit

London, július 15. Tokióból jelentik, hogy szombat reggel 9 órakor megkezdődtek a tárgyalások Arita japán külügyminiszter és a tokiói angol nagykövet között. A tanácskozás négyesemközt folyt le és félegy óráig tartott. A megbeszélésről kiadott közlemény mindössze arról szól, hogy a tienszini helyzet volt napirenden.

Beavatottak tudni velük, hogy Arita a következő öt pontból álló követelést terjesztette az angol nagykövete elé:

1. Az angol hatóságok szöngéltassák ki valamennyi terrorista-gyanús kínai egyént akik az engedélyes területen tartózkodnak.

2. Anglia lépjen együttműködésbe az észak-kínai kormány valutapolitikájával.

3. Szöngéltassák ki a tienszini kínai bankokban lévő ezüstkészleteket.

4. Anglia ismerje el az ideiglenes kínai kormány felügyeleti jogát az angol negyed kínai bankjai fölött.

5. Adassék meg a jog az ideiglenes kormány számára, hogy eljárhasson a japán-ellenes elemek ellen az angol területen.

A Times ezzel kapcsolatban csak arra a megjegyzésre szorítkozik, hogy hétfőn derül ki, hogy egyáltalán felvehető-e hivatalosan a japán-angol tárgyalások.

A mai világhelyzet

Irta: KARL MAYER, svájci egyetemi tanár

Ha a dolgok mélyére tekintünk, meg kell állapítanunk, hogy ma ugyanazok a világpolitikai törekvések állnak fenn, mint 1935-ben, az abesszini háború kitörésének idején. Az aktív hatalmak egy része értett hozzá, hogy a világhelyzetet a saját javára kiaknázza. A történések központjában az ázsiai probléma áll: itt folyik a kiüzelem a földön való uralomért. Meg akarnak egy hatszáz milliós birodalmat alapítani. Ha ez nem sikerül, akkor egy erősebben megszervezett nacionalista Kínával kell számítani. A japán politika nem áll elszigetelve, az összefüggések különösen az utóbbi időben ismét kirívóan mutatkoztak azzal, hogy Hainan szigetét meg szállották és ezzel Singapurt fenyegetik.

A német politika sokkal nyittabban leplezte le céljait, mint ahogy ezt hónapokkal ezelőtt hittük volna. Minthogy a birodalom arra törekszik, hogy a világ első hatalma legyen, a népek önrendelkezési jogának ideológiáját halgatólag elejtették és helyébe a „Lebensraum” gondolatát helyezték. Az utirány ugyanaz: a Kelet, a Balkán, a Levante, a perzsatengeri öböl, ahonnan gabonát, olajat és telepítésre való területet remélnék szerezni. Azzal, hogy Törökország a nyugati védelmi politikához csatlakozzon, súlyos visszahatása a német politika új orientációjának.

Az olasz politika — voltaképpen most lépett akut stádiumába. Célja, hogy a Földközi tenger uralmát nyerje el. Ennek elérése céljából igyekezik a három legfontosabb zárópozíciót megszerezni. A keleti pozíciót már akkor foglalták el az olaszok, amikor a háború után rátették kezüket a Dodekanes szigetcsoporthoz. Abessziniában az olasz pozíció jelentősen megerősödött ugyan, de nem kielégítően. Elheez szükség volna a tengerre való közvetlen kijáratra, vagyis Dzsibutira. Ha ezt az olaszok megszerezhették, akkor a Vörös tengert el tudnák zárni az angolok elől, nehogy Indiába jussanak és a franciák elől, nehogy hajóik Indokínát látogassák meg.

Az érdeklődés főleg a Földközi tenger centrális elzárása felé irányul. Ha Franciaország lemondana Tuniszról és Olaszország itt gyökeret verhetne, akkor az olaszok urai lennének a Földközi tenger keleti részének. Görögország, Törökország a keleti parti államok el lennének zárva ázsiai területeikről, el lennének szakítva kelet-európai szövetségeiktől és nem tudnának hozzájutni a Levante olajforrásaihoz. A két nyugati hatalom természetesen érdekszolidaritása itt a leghatározottabban mutatkozik. Még jobban kihangsúlyozódik ez, ha arra gondol az ember, hogy Franciaország annakidején milyen módon kapott szabadkezet Tuniszban. Anglia akkor semmilyen körülmények között sem tűrte, hogy Olaszország, amely abban az időben még katonailag nem volt nagyhatalom, itt megtelepedjen és szívesebben járult hozzá, hogy Tuniszt az ő világpolitikai ellenlábasa, Franciaország kapja meg.

Egyébként azonban Angolország régebben erősen támogatta az olasz állam fejlődését. Az egymásrautaltság érzése annyira ment, hogy amikor a hármasszövetséget megkötötték, Itália kötelezte magát, hogy Angolországgal szemben semleges marad. Csak a fasiszta Olaszország függetlenítette magát ebben a tekintetben és csak Mussolini oldotta fel a régi kötelezettségeket.

Az olasz földközítengeri politika a nyugati elzárás felé is orientálódik. Már 1926-

RIA

Mark Lazar

Udri s.

IMPRIMAT

és Lapkiadó R. T.
Baron L. Pop 16.
18-60.

Ne kérjen Fernet-t, kérjen
FERNET-BRANCA-t.
Egyedüli hiteles.

ban titkos egyezményt írtak alá az olaszok és az akkori spanyol diktátor. Meglehet, hogy nem sokára elő fogják kerülni azok az akták, amelyek bizonyítani fogják, hogy a spanyol nacionalista felkelés a németek és olaszok közvetlen rábeszélésére történt. Hogy vajjon Spanyolország a német-olasz szövetségbe formálisan is belép, elapjában véve nem jelent sokat. Bizonyos körülmények között a formális semlegeség még többet használna a tengelyhatalmaknak. A franciáknak akkor nem lenne módjukban a Pireneusokon át offenzívába menni és a Rajna mellett és az Alpokban védelmi pozíciót elfoglalni.

E három Földközi tengert záró pozíció miatt Olaszország feláldozta legnagyobb háborús sikerét; nevezetesen földadta északi ösellségének megsemmisítését és türtte, hogy Ausztriába bevonuljanak a németek. Valamikor ebben az esetben is megmutatják majd a történelem okmányai, hogy a német-olasz szövetségnek titkos mellékszerződése volt, amely az olaszoknak a Földközi tengerben a legnagyobb jövőbeni kilátásokat nyújtja. Minthogy a Földközi tenger a brit birodalom gerincét szimbolizálja, Franciaországot pedig hozzásegíti roppant afrikai embertartalékaihoz, minthogy ez a tenger kapcsolatokat biztosít a két nyugati hatalom és Kelet-Európa, a Balkán és Oroszország között, Németországnak életbevágó érdeke, hogy ezen a területen olasz szövetségese legyen az ur. Ez az uralom leszakítaná a Balkánt a nyugati hatalmak befolyása alól és pontosan ugyanazt érné el, ami Németországot a világháborúban a Kelet győzőjévé tette. A tengzersorok elzárásával Oroszországot leszakították és azokra a borzalmas vérdíjakra kényszerítették, amelyek végül is összeomlásához, a határállamok lekapcsolásához és Európa egy részének földarabolásához vezetett.

Az elmúlt tavaszkor a kártyák elég nyíltan mutatták, hogy mire ment a játék (felvonulás Prágába, Szlovákia legfontosabb pozícióinak elfoglalása, Albánia megszállása, Spanyolország esete, a németeknek Angliával és Lengyelországgal kötött szerződésének szíjeltépése). Diplomáciaileg a dolog nem volt bölcsek mondható, mert a másik oldalon egészen hihetetlen dolgokat hozott létre. Az angol szövetségi politika radikális változón ment át. Mindenekelőtt tapasztalható volt, hogy az angol szövetség eddig nem volt olyan szilárd, mint amilyennek hitték, ez a szövetség nem tartalmazott és nem ígért segítséget: alapjában véve nem volt egyéb, mint az ellentétek kikapcsolása és Észak-Afrika jövőjének kölcsönös biztosítása.

Ami a leghihetlenebb volt, amire senki nem gondolt, az a német diplomáciai ügytelenségek következtében megtörtént: Anglia kezét nyújtott Oroszországnak. Hitler valamikor azt mondta, hogy a német háborúelőtti politikának az volt a legsúlyosabb hibája, hogy nem tudta megakadályozni azt, hogy Angolország és Oroszországgal egymással ne álljon szemben. Igaz, hogy az orosz paktumot még nem írták alá és jó idő fog elmúlni, amíg ez a paktum létrejön, de véleményem szerint a nehézségek majd akkor kezdődnek, amikor az orosz és angol vezérkari tisztek összeülnek. Ha azonban az ember a két fél érdekösszességére gondol, azt kell remélnie, hogy a végén mégis csak megtalálják az együttműködés platformját. Angliának bizonyos körei nem egyszer tették szavát, hogy a kormányának várnia kellett volna ezzel a lépéssel. Am ezek az urak elfelejtik, hogy a „Marsch auf Prag“ után gyorsan kellett cselekedni. Oroszország a szövetség árát azonban egyre emelni látják.

Hatalmas eredménye a brit politikának a brit szövetség. Franciaország elég drágán megfizetett érte azzal, hogy átengedte az alexandretti szandzsákat a törököknek. Közben Jugoszlávia kegyelért is folyik a versengés, amely Albánia megszállása óta hasonló exponált helyzetben van, mint Csehszlovákia az osztrák Anschluss

után. Albániából kezdet lehet fogni Bulgáriával és Magyarországgal.

Az egész konstelláció mögött áll Amerika, amely érdekelt van úgy a Távol-Keleten, mint Európában és fenn akarja tartani az egyensúlyt. A jövő kilátásai eléggé borúsak. A tengelyhatalmak dinamizmusukat folytatni fogják, mert az idő megengedi a nyugati hatalmaknak, hogy katonai mulasztásaikat helyrehozzák. Ha az orosz paktum nem jön létre, akkor Németország előreláthatóan kelet felé fog előrenyomulni, amely azzal fog kezdődni, hogy Lengyelországot el fogják zárni a tengertől. Azonban az orosz paktum létrejötte sem biztosítja a stabil egyensúlyt,

vagyis a békét. A központi hatalmak sokkal előbbre tolták pozícióikat, semhogy most megálljanak. Kevés valószínűség szól amellett, hogy egy megerősödött brit keleti szövetségi rendszer megállítsa a németeket Szlovákiában és az olaszokat Albániában. Különösen politikai okok azok, amelyek a tengelyhatalmakat megakadályozzák abban, visszavonuljanak dinamikájuktól.

A világ ma sokkal jelentősebb döntésre készül, mint 1914-ben. A politikai erkölcs is sokkal romlottabb, mint volt 25 évvel ezelőtt ami valószínűvé teszi az említett feltevést, hogy a háborút meg fogják indítani hadüzenet nélkül.

Népvándorlás a lengyel-német határon

Pomerániában és Posenben estéről-hajnalra a falvak százei ürülnek ki. Witos, a népvezér a Gestapo félrevezetése miatt kapott kegyelmet. Prchala tábornok egy prágai parádéről Varsóba repült

Varsó, július 15. Különös képet mutat most Lengyelország. Az eljövő események arányában egy kisebbfajta népvándorlás folyik le. A zsidó határon át jönnek és mennek emberek, egyenként, vagy csoportokban, hivatva, családokat. Egyesek ott laknak a határszélen, másokat segítő kezek vesznek oltalmukba, a harmadikra a legválságosabb pillanathoz sít rá a határszél fényezője. A „népvándorlás“ másik fejezete Lengyelben a határmenti németlakta falvak százei ürültek ki. Ejnnek idején hagyták el a házakat és azok, akik reggel oda betévedtek, az ajtókat nyitva találták, az asztalokon a tegnapi edényekkel, a fogasokon a háznép ruhája. A lengyelországi német kisebbség mindenét hát hagyva átment a határon. Hónapok óta Posen és Pomeránia német lakossága menekülni készül. Mi kergeti őket? A félelem. A lengyel hatóság magatartása a németekkel szemben nem változott, de gyökeresen más lett a lakosság viselkedése. A csehszlovákiai németek magatartása rossz példaként áll a lengyelek előtt.

A határon át való menekülés azonban korántsem veszélytelen. Ugy az egyik, mint a másik oldalon kegyetlenül rálönek arra, aki nem áll meg a határ felcsúszására. Ezt azok az emigránsok is jól tudják, akik ellenkező irányból, Németországból mennek Lengyelországba. Ezek ismét más okokból jönnek. A lengyel lapokban minden nap hírek olvashatók, hogy német katonák teljes fegyverzetben lépik át a határt és szökésük okául azt hozzák föl, hogy nem bírják a drilt és a kószot. Nehéz megállapítani, hogy ezekben a gyakori hírekben mennyi a valóság.

Ahol csehek és a tótok kibékülnek

lan menekültek, vagy olyanok is, akiket senki ország déli határára jászózik le. A szlovák és cseh határon át szüntelen érkeznek hivatalos embereket készítettek és átöközzük a sem üldöz, de nem érzik jól magukat a protektorátus területén. Ezeket a lengyel hatóságok nem nagy lelkesedéssel fogadják, de nem küldik vissza őket. Az angolok Krakóban és Kattovitzben a cseh és tót emigránsokat fogadó kirendeltségeket létesítettek, amelyek első segélyben részesítik az átkeleket. Érdekes, hogy ezek a csehek és tótok nem emlékeznek többé korábbi pártállásukra. Kommunizták és fasiszták testvériesen együtt vannak, az egykor ellenséges pártok fel. Varsóban van Leon Prchala, cseh hadseregszereplő, aki megnevezett „hazaárulókat“. De ugyanúgy testvéries a csehek és tótok egymásközti viszonya és ezek mindegyike szítja a maga „kapitulánsait“.

Prchala tábornok vár a szállóban

A névtelen emigránsok közül egy-egy ismertebb nevet viselő egykori nagyság tűnik

Varsói Hotel iVictoriában. Várja életének nagy regparancsnok, aki miután több ízben részt vett a prágai német haderő diszfelvonulásain, egy szép napon maga is átlépte a „zöld“ határt. Szándéka volt a cseh légió megalakítása, amely kellő akcióba lépne. Varsóban némi csalódással értesült arról, hogy a katonaképes csehek száma Lengyelországban kevés ahhoz, hogy jelentékeny csapatot képezhesen. Azonkívül bizonyos politikai körülmények is gátolják azt, hogy Lengyelország ilyen légió alakításához hozzájáruljon. Legalább egyelőre. A lengyel kormány vendégszerető volt Prchalával szemben, aki egy bizonyos napon nagyon hasznos lehet arra nézve, hogy a cseh kártyát Németországgal szemben kijátszhasák. A cseh tábornok tehát egyelőre vár a tárgyalások eredményét jegyzőkönybe fogszerepét.

Witos hazatérésének pikáns részlete

Ugyanílyen „nagy szerepre“ vár a szintén Csehszlovákiából hazatért Witos Vincent, a lengyel parasztok legendás vezére, Pilsudszky hajdani elkeseredett ellenfele. Ő 1933-ban hagyta el Lengyelországot, ahol néhány évi börtönbüntetést kellett volna leülnie neki, aki több ízben volt Lengyelország miniszterelnöke. Prágában jelt otthont és ott volt akkor is, amikor a német csapatok bevonultak. A németek jól tudták, hogy Witos halálra ellenkező a mai lengyel rezsimnek és tárgyalni kezdték vele arról, hogy bizonyos fenyegetésekkel rábírájk Moszicki elnököt arra, hogy Witosnak megkegyelmezzon és kormányelnöknek nevezze ki, viszont Witos kötelezi magát arra, hogy kormánya kielégíti azokat a német területi követeléseket, amelyeket Németország nyitlan máig sem jelentett be. A tót akarta céljaira felhasználni? A cikk írták. Witos a jegyzőkönyvet átadta a prágai lengyel követnek és ettől a perctől fogva Lengyelország tisztában volt a német tervekkel.

Kellemes incidens

Witos megmutatta, hogy hü maradt Lengyelországhoz és ezért kapta a közársasági elnök kegyelmét és engedélyt arra, hogy Varsóba visszatérhessen. Ujabbán Witos jelenléte körül kisebb politikai incidens történt. A paraszvezér népszerű és ez a népszerűség vetélkedik még Beck külügyminiszter népszerűségével is. Nemrégiben a kormány egyik lapja a Kurjer Porany című lap egy cikk keretében ellenségesen tette fel a kérdést, hogy a német Gestapo miért éppen Witos akartah céljaira felhasználni? A cikk mögött az a meggyanúsítás látszott ki, hogy Witos komolyan tárgyalta a németekkel és csak később gondolta meg magát. Erre a meggyanúsításra felzudult a közvélemény és olyan belpolitikai konfliktus keletkezett, amely a mai idők hangulatába nem illett be.

A Zsidó Távíratí Iroda jelentí:

Emigránsok, menekültek

Szerdán ül össze Londonban az államközi menekültügyi bizottság. Mint már röviden jelentettük, szerdán ül össze Londonban az államközi menekültügyi bizottság, a külügyi hivatal Locarno termében. Az elnöki széklet ezalkalommal is lord Winterton angol miniszter, a bizottság állandó elnöke tölti be. Az értekezleten összesen 37 állam kormányának képviselteti magát, köztük lesz Myron C. Taylor, a bizottság amerikai alelnöke és Henry Beren-

ger szenátor a francia alelnök.

A németországi zsidók kivándorlásának napirenden lévő kérdése mellett ezalkalommal fog foglalkozni a bizottság a lengyelországi zsidók kivándorlásának kérdésével is. Mint ismeretes, ez a kérdés tárgyalások anyagát képezte az angol külügyi hivatal és Beck lengyel külügyminiszter között. Az akkor kiadott angol kommuniké bejelentette, hogy Beck külügyminiszter ígéretet kapott arról, hogy az angol kormány megértést fog tanúsítani azon nehézségek iránt, amelyekre a len-

Csak a

Központi fekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos.

CALEA VICTORIEI No. 11. Telefon 3-3410.

gyel államférfiu rámutatott és nemzetközi keretekben fog foglalkozni ezzel a kérdéssel. A lengyelországi zsidó kivándorlás kérdését szemelőtt fogják tartani mindazon lehetőségeknél, amelyek a kolonizáció és bevándorlás terén felmerülnek. Beck külügyminiszter viszont ígéretet tett arról, hogy konstruktív tervet fog előterjeszteni erre vonatkozólag.

Azóta Lengyelország londoni követe több lépést tett annak érdekében, hogy a lengyelországi zsidó kivándorlás az államközi bizottság napirendjére kerüljön.

A németországi zsidó kivándorlás kérdésében fontos határozatok várhatók, azokkal a tervekkel kapcsolatosan, amelyek a tengeren túli telepítések kapcsán merültek fel.

Sir Herbert Emerson, az államközi bizottság igazgatója, aki egyuttal a Népszövetség menekültügyi főbiztosa is, részletes jelenést fog tenni a németországi zsidók jelenlegi helyzetéről és a menekültek sorsáról. Lehetséges, hogy a konferencia le fogja szögezni, miszerint a menekültügyi kérdés olyan ponthoz érkezett, amikor már nem elegendő a privát segélyszervezetek erőfeszítése, hanem államközi gépezet felállítására van szükség.

A „Rim“ hajó menekültügyi segítségért fordult az ORT-hoz. A Joint európai bizottságának elnöke, Morris C. Tropper közölte a sajtóval, hogy segítségért fordult hozzá a Rim hajó Rhodos szigetén rekedt utasai. Az értesítés szerint napi ellátásuk ötezer lírába kerül, vagyis négyszáz fontba hetenként. A Joint ötezer dollár gyorssegélyt utalt át a milánói menekültügyi bizottsághoz, amely a rhodosi menekültek gondozását vette kézbe. A menekültek közül 332 Ausztriából, 250 a volt Csehszlovákiából, 60 Németországból és 30 Magyarországból származik. Száz menekült kétes illetőségű. A menekültek közül 280 férfi, 332 nő és 60 gyermek. Rhodosban azzal engedék meg partraszállásukat, hogy rövidesen tovább fognak utazni.

1286 menekült érkezett Sanghajba. Az utóbbi napokban újabb két hajó érkezett Sanghajba, összesen 1286 menekülttel. Az egyik hajó, a Conte Blancamano fedélzetén 827 menekült érkezett, a másikon, az Usarimo hajón 459 emigráns. A menekülteket ideiglenes otthonokban helyezték el.

Cionista kongresszus

Az argentinai cionisták öt delegátust küldenek a 21. cionista kongresszusra. Az argentinai cionista tábor az eladott sékerlek alapján öt delegátust kiküldésére jogosult a küszöbön álló 21. cionista kongresszusra. Három delegátust az argentinai cionista szövetség, kettőt pedig az egyesült Poale Cion — Ceir Cion küld ki. Miután nemrég rendelet jelent meg, amely megtiltotta az argentinai szervezetnek külföldi testületekkel való együttműködését, a kongresszusi választások elmaradtak és meggyezés alapján jelölték ki a delegátusokat.

A franciaországi zsidóság öt delegátust képviselteti magát a Jewish Agency Councilján. Az elmúlt vasárnap zajlott le a Jewish Agency franciaországi szekciójának közgyűlése, amely megválasztotta a Jewish Agency genfi council ülésére kiküldendő delegátusokat. A delegátusok a következők: Louis Asscher, Leon Bernheim, I. Yefroykin, Ovdás grandrabbi és dr. E. Weill-Hallé. Póttelégátusok: Saul Amar, Victor Basch, C. Camhi, W. Cattani (Tunisz), Sasia Erlich asszony, Edmond Fleg, Rubin Grindberg, Henry Herz, Marcell, Mirtül, dr. W. Modiano és Dávid Rapaport.

Miér

London, július 15. nagykövet visszahívási körökből való de az összes ország. Ennek a lépésnek a ge, mert a nemzetközi tőkera hágott.

Grandi a fasiszta magasabb alakja. ben csak Balbo és I. réti metódusokkal gos szellem, aki lérsiti a politikai lendjatságos szkepticizmus magasabbrendű sze. Grandi öt évig veziszi és amikor tők nagykövetnek felé, hogy ez tekinlenti. Ez azonban s londoni megbízatásá lések és bizalomna a verbéli államférfiszen ebben az időbe terepének igen font

Abesszinia nem v imperializmus töreklio tábornok már 19 abesszin királysággeit. E terv megvalyszág legfőbb gondjalyiség Londonba külbizonyuljon ahhoz, London és Róma kszakadását. Ez a hiGrandira. Feladatátéppen ugy, ahogy Ba ga megbízatását A hogy letér volna a zigen vonaláról, Gr tania az összes londsöt még a politikai

Mindezen körülmé mellett, Grandi visszást kellett a nemzfejődéséért aggródo. Grandi ugy tekinyszág felé hajó clasz ellensúlyozási elemétellennek bizonyul.

Grandi visszahívása magánszemélyé, ha terry neveztek ki, a hierarchikus rang Grandi Londonban, annyi ideig megbsele né a hivatalos o való tökéletes hűsége

E változás jelent szükséges átismételkülönböző időszakok

Mi készítette hirtásra azt az Olasz Dolfuss meggyilkoláösszpontosított a Br magában megakadá zását a Harmadik E A szankciók! Hogyan? Ázáltal, kilépett Németorszá Olaszországnak azo lyekre ennek szükse kereskedelmi kapocszág részére kritika vált a német-olasz vá.

Azóta Németorszá kül nyereszkezik a mán tanusított poli Mit nyert ebből szág?

1937-ben: az Ans lamilyen diplomácia volna ebből.

1938-ban: a szud volt csehszlovák kö pos megnyirbálása cheni, páratlanul a amely Mussolini sz nem lett volna lehe

1939-ban: Csehor kebelezése és a Sz tus proklamálása. követte ezt a nagy Németország nem mert Olaszország el volna.

Es most lássuk m Egy évre a Duce ország oltalmazó s

Miért távozott Grandi Londonból?

A német-olasz barátság mérlege

London, július 15. Dino Grandi londoni nagykövete visszahívása nemcsak angol diplomáciai körökben váltott ki jogos meglepetést, de az összes országok politikai köreiből is. Ennek a lépésnek annál nagyobb a jelentősége, mert a nemzetközi feszültség újból a tetőfokra hágott.

Grandi a fasiszta Olaszország egyik legkimagaslóbb alakja és az olasz politikai életben csak Balbo és Bottai mérhető hozzá. Sokrétű metódusokkal dolgozó, nyugodt és világos szellem, aki lényében szerencsésen egyesíti a politikai lendületet valami egészen sajátos szkepticizmussal. Egész alakjából a magasabbrendű szellemiség varázsa árad.

Grandi öt évig volt Olaszország külügyminisztere és amikor hirtelen Londonba küldötték nagykövetnek, sokan hajlottak arra hit felé, hogy ez tekintélyének csökkenését jelenti. Ez azonban súlyos tévedés volt. Grandi londoni megbízatása annak a mély megbecsülésnek és bizalomnak a jele volt, amelyet ez a vérszívó államférfi Mussolininál élvezett. Hiszen ebben az időben London a Duce politikai terepének igen fontos pontját alkotta.

Grandi londoni hivatása

Abesszinia nem véletlen cél volt az olasz imperializmus törekvéseinek útjában. Badoglio tábornok már 1930 óta tanulmányozta az abesszini királyság meghódításának lehetőségeit. E terv megvalósítása közben Olaszország legfőbb gondját alkotta olyan személyiség Londonba küldése, aki elég ügyesnek bizonyuljon ahhoz, hogy megakadályozza a London és Róma közötti kapcsolat megszakadását. Ez a hivatás várt Londonban Grandira. Feladatát ragyogóan teljesítette, éppen úgy, ahogy Badoglio is elvégezte a maga megbízatását Abessziniában. Anélkül, hogy letér volna az olasz politikai intranzigens vonaláról, Grandinak sikerült megtartania az összes londoni olasz szimpátiákat, sőt még a politikai bizalmat is.

Mindenek körülmények figyelembevételével, Grandi visszahívása mély megdöbbenést keltett a nemzetközi kapcsolatok hovafejlődéséért aggódó diplomáciai körökben.

Grandit úgy tekintették, mint a Németország felé hajló olasz politika egyik legfőbb ellensúlyozási elemét. Am ez a feltevés helytelennek bizonyult, ha megfontoljuk, hogy Grandi visszahívása után nem válik egyszerű magánszeméllyé, hanem igazságügyminiszter-nevezették ki, aki a Duce után a legfőbb hierarchikus rang Olaszországban és hogy Grandi Londonban sem teljesíthette volna annyi ideig megbízatását, ha nem képviselné a hivatalos olasz külpolitikai vonalhoz való tökéletes hűséget.

A változás jelentősége

E változás jelentőségének megértéséhez szükséges átismételni a német-olasz viszony különböző időszakait.

Mi készítette hirtelen magatartásváltoztatásra azt az Olaszországot, amely 1934-ben Dolfuss meggyilkolása után még 12 éredet összpontosított a Brenner hágozók, hogy egymagában megakadályozza Ausztria csatlakozását a Harmadik Birodalomhoz?

A szankciók! Hogyan? Azáltal, hogy a Népszövetségből kilépett Németország továbbra is eladta Olaszországnak azokat az anyagokat, amelyekre ennek szüksége volt. Ez az egyszerű kereskedelmi kapcsolat, amely egy Olaszország részére kritikus pillanatban jött létre, vált a német-olasz barátság kiinduló pontjává.

A német nyereség

Azóta Németország szinte megszakítás nélkül nyereszkezik az 1936-1937. évek folyamán tanusított politikai előrelátásából.

Mit nyert ebből a barátságból Németország?

1937-ben: az Anschlusst, anélkül, hogy valamilyen diplomáciai bonyodalma származott volna ebből.

1938-ban: a szudeta kérdés megoldását a volt csehszlovák köztársaság határainak alapos megnyirbálása árán. Ide tartozik a müncheni, páratlanul álló diplomáciai győzelem, amely Mussolini személyes segítségével nélkül nem lett volna lehetséges.

1939-ban: Csehország és Morvaország bekebelezése és a Szlovákia fölötti protektorátus proklamálása. Semmilyen reakció nem követte ezt a nagy horderejű lépést.

Németország nem kockáztatta a háborút, mert Olaszország ez esetben is mellette állott volna.

Es most lássuk mi történt Olaszországban? Egy évre a Duce hatalomátvételétől, Olaszország oltalmazó szárnyai alá fogadta Ma-

gyarországot és támogatni kezdte politikai törekvéseit.

Ma, Németország szomszédi közelsége folytán a magyar politika megváltoztatta irányvezetését, bár a magyarok szimpátiája még ma is kétségtelenül Olaszország felé fordul.

1936-tól 1939-ig tehát Olaszország kitarató hűséggel szolgálta Németországot törekvései-

Duschinsky Mihály rákospalotai főrabbi halála

Budapest, július 15. Az elmúlt hétfőn elhunyt Rákospalota főrabija, Duschinsky Mihály hatvanhat éves korában. A megboldogult a magyarországi rabbikar egyik kiválósága szállott sirba, aki nagy talmudtudásával és világi ismereteivel már fiatal korában kimagaslott a konzervatív papok közül. Kiváló szónok volt, szentéletű és az emberekkel való érintkezésben lebilincselő egyéniség.

Duschinsky Mihály főrabbi, aki fia volt a nagyhirű námesztői főrabbinak, rabbénu Dov Beer Duschinskynak, tanulmányait apja je-siváján kezdte, majd Pozsonyban folytatta,

nek keresztülvitelében.

A döntések hónapja

A Duce ereje onnan származik, hogy azonosította magát az olasz nép büszkeségével, dicsőségével és imperalista érdekeivel. A most közelgő szeptember pedig a nagy döntések hónapja lesz és ilyenkor utóból le kell szögezni a jövőben követendő utat, újból mérlegelni kell az eszközök és az utak viszonyát a magasabbrendű olasz érdekekhez. A mérlegelés és a számadás időszaka ez. Ebben az időszakban és ebben a munkában Mussolininak szüksége van Grandi közellétére.

Am az sincs kizárva, hogy Grandi visszahívása még késedelmet szenvedett volna, ha az angol sajtó nem terjesztette volna a különböző híreszteléseket a londoni olasz nagykövet személyes politikájáról.

SELECT Mozaq
HETFŐTŐL nagy PREMIER!

SELECT Mozaq
HETFŐTŐL nagy PREMIER!

Visszaszerzett boldogság

Hatalmas társadalmi történet, izgalmas kalandokkal és látványos kiállításal. Elragadó mese, lüktető cselekmény, pazar felvételek. Főszerepekben:

Henry Fonda, Joan Bennett, Louise Platt

MŰSORON KIVÜL A LEGUJABB HANGOS HIRADÓ!

Előadások kezdete hétköznapokon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

Bünavadi eljárás indult egy temesvári cég ellen,

mert idegen személy iparengedélyét használta

Temesvár, július 15. (Az Uj Kelet tud.) Az ipari és kereskedelemügyi miniszter rendelet adott ki, amelynek értelmében a jövőben szigorúan büntetik mindama cégeket és iparvállalatokat, valamint kisiparosokat is, akik idegen személy nevére szóló iparengedély alapján üznek kereskedelmet, vagy ipart. A rendelet az idegen személyre szóló iparengedély használatát csalásnak minősíti és a pénzügyi hatóságokat bizza meg az ellenőrzéssel.

A rendelet a napokban érkezett meg a temesvári pénzügyi vezérfelügyelőségre és nyomban megkezdtek annak végrehajtását. A pénzügyi közegek jelentést tettek Tautu Vasile vezérfelügyelőnek, hogy tudomásuk szerint az egyik temesvári élelmiszerkereskedelmi cég idegen személy nevére szóló iparengedély birtokában működik már évek óta. A vezérfelügyelő értesüléséről jelentést tett az ügyészségnek is, ahonnan egy megbízott kiküldését kérte. Szerdán reggel négy pénzügyi ellenőr az ügyészségi megbízott kíséretében még üzletnyitás előtt megjelent a cégnél és nyomban házkutatást tartott. Az ellenőrök átkutatták a cég irodahelyiségének egész irattárát, lefoglalták a teljes levelezést és az üzleti könyveket is, majd azokat a pénzügyi vezérfelügyelőségre szállították. Nyomban hozzákezdtek az üzleti könyvek alapos átvizsgálásához és azokból megállapították, hogy a cég egy özvegy iparengedélyét vásárolta meg és annak alapján üzött kereskedelmet. Megállapították továbbá, hogy az özvegynek semmiféle részesedése nincsen a cég jövedelméből, amelyet a három cégtulajdos egymás között osztott fel. Az ellenőr együtal pénzügyi kihágást is állapítottak meg, amit a cég azzal követett volna el, hogy az en gros-ban eladott tételek után nem bocsá-

tot ki törvényesen felbélyegzett számlákat, valamint eltöltötte a forgalmi adó kivételénél a cég igazi áruforgalmát is.

Az érdekeltek cégtulajdonosok viszont arra hivatkoztak, hogy már évek óta az özvegy iparengedélye alapján működik cégiük, erről nemcsak a pénzügyi hatóságoknak, de a kereskedelmi kamarának és az ipari hatóságoknak is tudomásuk volt, tehát semmiféle csalást nem követhettek el. Ezt az érvelést azonban a pénzügyi hatóságok nem fogadták el, hanem arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a cég tulajdonosai csak követtek el, amiért az özvegy iparengedélyét bérleték ki, holott az özvegy maga nem üz ipart és nem is tagja a cégnek. Ezért jegyzőkönyvet készítettek, amelyben ezt a tényt csalásként állapították meg. A jegyzőkönyv alapján nagyszámú bírságot fogtak kivetni, egyben pedig külön eljárást indítanak az állítólagos adóügyi visszaélések ügyében is. Tautu Vasile vezérfelügyelő egyben intézkedett, hogy a megállapítások alapján az ügyészségen is tegyenek feljelentést csalás címén a cég három tulajdonosa ellen.

A pénzügyi hatóságok eljárása nagy feltűnést keltett a temesvári kereskedőtársadalomban, mert ez az első eset, amikor idegen személyre szóló iparengedély használata miatt bünavadi eljárás indult valamely cég tulajdonosa ellen. Az ügyészség egyébként még nem hozott semmiféle határozatot arra vonatkozóan, hogy a maga részéről is megindítja-e a bünavadi eljárást a cégtulajdonosok ellen.

Svájc megtorlással felel az Olaszországból kiutasított svájci állampolgárok miatt. Londonból jelentik: A News Chronicle bolzóni tudósítója szerint a svájci kormány egy kiküldöttje érkezett oda, hogy megpróbálja elérni a 250 Bolzano környékén lakó svájci kiutasításának visszavonását. Elutasítás esetén a svájciak megtorlasképpen Tessinből kiutasítanak 250 ott élő olasz állampolgárt.

Ötven százalékos kedvezményt nyújt a CFR a kopenhágai ideggyógyászati kongresszus résztvevőinek. Bucurestiből jelentik: A CFR 50 százalékos kedvezményt nyújt a kopenhágai ideggyógyászati kongresszus résztvevőinek augusztus 21 és 22. között. Hasonló kedvezményt élveznek azok, akik a berlini régészeti kongresszusra utaznak augusztus 21 és szeptember 8. között, valamint az iszmiri nemzetközi vásár látogatói augusztus 20 és szeptember 25. között.

NIVEA

Gondtalanul napfürdőzni ez gyorsan barnít!

NIVEA-CREME - OLAJ - DIÓ-OLAJ

A szamos- és naszód-megyei kereskedők és iparosok figyelmébe

Cluj, július 15. A kolozsvári iparkamara felhívja azon szamosmegyei zsidó iparosok és kereskedők figyelmét, akik eddig elmulasztották az állampolgársági revízió során bemutatni igazoló okmányaikat, hogy jelentkezzenek szerdán, június 19-én a dési járási pretura helyiségében.

A naszódmegeyi iparosoknak és kereskedőknek hétfőn kell jelentkezniök a beszercei városházán.

Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy ez az utolsó alkalom, mikor a kamara titkára kiszáll a helyszínre. Ezután csak még egy jelentkezési alkalom van a kamara kolozsvári központjánál és akik ezt is elmulasztják, azokat törlik a kamara névjegyzékéből.

Elismert céhek

A Hivatalos Lap pénteki száma közli azt a királyi rendeletet, amelyben a nyomdaipari munkások céhek szövetségének jogszemélyiségét elismerték. A szövetség központja Bucuresti. Ugyanezen Hivatalos Lapban jelent meg a Szamos tartományi textil- és cipőipari munkaadók céhének elismerése, Nagyvárad székhellyel.

Augusztus 12-én ül össze Genfben a WIZO világkongresszusa. A 21. Cionista Világkongresszussal megelőzően, augusztus 12-től 15-ig fog ülésezni Genfben a WIZO 10. világkongresszusa.

Váratlan kiszállásokra kaptak megbízást az adóellenőrök a hamis adóvallomások miatt. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium váratlan kiszállásokra utasította az adóellenőröket, mivel arról értesült, hogy bizonyos vállalatok hamis adóvallomásokat tesznek. Többek között megjelentek a fiskus közegei a chisinaui orhei autószállítási vállalatnál és annak üzleti könyveit, valamint levelezését lefoglalták. Kiderült, hogy a nevezett vállalat több millióval károsította meg az államot.

Elkoboztak egy francia lapot az olasz határon. Párizsból jelentik: A l'Éclairer de Nice című lapot, amely nagyritkán még bejuthatott Olaszországba, tegnap a határon elkobozták, anélkül, hogy ennek okát közölték volna.

Rövid belföldi hírek. Bucurestiből jelentik: Costachescu professzor földi maradványait tegnap este felravatozták a iasi székesegyházban. Az elhunyt kívánságának megfelelően a végtisztesség a legegyszerűbb keretek között fog végbemenni. — Andrei professzor nemzetnevelésügyi miniszter Tasi-ba utazott, hogy résztvegyen Costachescu temetésén. — A Capitala értesítése szerint egy nagy amerikai gépkocsigyár képviselője ajánlatot tett a román államnak 2000 mentőautó szállítására. — A Bolgrad-Taracila vasutvonalat, amit az áradások elmostak, helyreállították. — Minisztertanácsi napló útján a Casa Scoalelor si a Culturii Poporului felhatalmazást kapott arra, hogy 5 millió monopolizált elemi iskolai és 22.500 tanítóképzédei tankönyvet nyomasson a Monitorul Oficial nyomdájában. A rendelést szeptember 1-ig szállíttják le.

1-2 millió lej főkével bejárulnák
rentábilis kereskedelmi vagy iparvállalatba, ahol a befektetés 100%-ig biztosítva van. Később esetleg benővülésről is lehetne szó. 43 éves, kereskedelmi érettségivel rendelkező fiatalember vagyok. Kizárólag teljes címmel ellátott komoly és részletes ajánlatok vétetnek figyelembe. Ajánlatot „Diszkreció biztosítva” jellegre továbbít a kiadóhivatal.

GRAND HOTEL
LAFAYETTE
Ben lakjon Bucurestiben
Komfort. Olcsó.
11. Telefon 3-3410.

atott és nemzet-foglalkozni ezzel a zsidó kivándorlást fogják tartani, amelyek a kósmás terén felmerül. szter viszont igére-gy konstruktív ter-erre vonatkozólag. londoni követe több ekében, hogy a len-dorlás az államközi kerüljön.

ó kívándorlás kér-ározatok várhatók, kapcsolatosan, ame-telepítések kapcsán

at, az államközi bi-együttal a Népszö-főbiztosa is, részle-németerszági zsi-ól és a menekültek hogy a konferencia szerint a menekült-ntához érkezett, ami-ó a privát segély-e, hanem államközi an szükség.

küldügyi segítség-oz. A Joint európai Morris C. Tropper egy segítségért for-ogy Rhodos szigetén esítés szerint napi kerül, vagyis négy-A Joint ötezer dol-át a milánói mene-amely a rhodosi t vette kézbe. A me-sztriából, 250 a volt metországból és 30 mazik. Száz mene-A menekültek közül 0 gyermek. Rhodos-g partszállásukat, o fognak utazni.

zett Sanghajba. Az o két hajó érkezett. 2286 menekülttel. e Biancamano fedél-kezett, a másikon, emigráns. A mene-thonokban helyez-

Kongresszus

isták öt delegátust kongresszusra. Az or az eladott séker-ük kiküldésére jó-21. cionista kong-átust az argentinai-öt pedig az egye-ré Cior küld ki. t jelent meg, amely t szervezetnek kül-ó együttműködését, sok elmaradtak és-lték ki a delegátu-

óság öt delegátus- a Jewish Agency- asánap zajlott le z országai szekciója- megválasztotta a- nciál ülésére kikül- delegátusok a kö- r, Leon Bernheim, andrabbi és dr. B. usok: Saul Amar, W. Cattán (Tu- szony, Edmond Henry Herz, Mar- ano és Dávid Ra-

AZ IMPOTENCIA
legyőzhető

FGY. TUBUS
Aza
LEI 121

RETON
TABLETAKKAL

HIREK

— **Manole Enescu ezredes-prefektus közgazgatási szemléntja Kolozs megyében.** Manole Enescu ezredes, Kolozs megye prefektusa közgazgatási szemléntat tett a vármegye több községében. Megtekintette Szentlászló, Vlah, Ciurita, Manisoara és Selica községeket, ahol behatóan érdeklődött a közgazgatási viszonyok s mezőgazdasági helyzet iránt és a legteljesebb megelégedését fejezte ki a közgazgatási hatóságok kifogástalan működésére és a falvak népének szorgalmas munkája felett. A közgazgatási szolgálat tökéletes működésére jellemző, hogy az utóbbi időben egyetlen büntetést sem volt kénytelen alkalmazni a vármegyei prefektus.

— **Kolozs megyében kedvező a mezőgazdasági helyzet.** A vármegyei prefektusához beérkezett hivatalos jelentések szerint Kolozs megyében a mezőgazdasági helyzet kedvező. Az aratás mindenütt megkezdődött és néhány napon belül befejezést nyer. A termés hozam mindenütt kielégítő, sok helyen az átlagos jó színvonalat is meghaladja. A legutóbbi áradások egyes községekben, így Oriáka, Domos, Finisel és Valisoara községekben körülbelül 600 ezer lej kárt okoztak. Manole Enescu ezredes vármegyei prefektus megteremtette a szükséges intézkedéseket az árvíz-sújtotta községek megfelelő segélyezésére.

— **Százezer lejig lehet a postán sürgönyileg pénz feladai.** Bucarestből jelentik: A posta vezérigazgatósága közleményt adott ki, mely szerint az új tarifák életbeléptetésével százezer lejes értékig fogad el sürgönyileg továbbítandó pénzesutalványokat. Az utalvány szelvényét magánlevelezésre lehet felhasználni és azért szavanként a szokásos távirati díjakat kell fizetni. A különböző éjzeli és ünnepi különítákokat eltörölték.

— **Az ügyészség megfellebbezte a Skodaper ítéletét.** Bucarestből jelentik: A Skodaperben most kimondott ítéletet az ügyészség megfellebbezte, kérve az elítéltek büntetésének felemelését és a felmentések elutasítását.

— **Julius 20-án kezdik meg a fizetések folyósítását.** Bukarestből jelentik: Mitita Constantinescu pénzügyminiszter július 15-re 1 milliárd 348.959.660 lejt utalt ki folyó kiadásokra (alkalmazások, likvidációk, fizetések, nyugdíjak). Ebből az összegből 1 milliárd 158.707.825 lejt fordítanak fizetésekre, 190 millió 251.834 lejt nyugdíjleltményekre. A fizetések folyósítását július 20-án kezdik meg.

— **Különbözeti tanfolyam a temesvári és csernoveci felekezeti tanítóképződék végzettjei számára.** Bukarestből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium különözeti tanfolyamot rendez a temesvári és a csernoveci német felekezeti tanítóképződék végzettjei számára. A tanfolyamon résztvehetnek a sáratjai (Cetatea, Albamegye) tanítóképző végzettjei is, akik az állami elemi iskolákban német katedrát akarnak betölteni. A tanfolyam július 20-án veszi kezdetét.

— **Bélnyeheség és az ennek következtében fellépő emésztési nehézségek, gyomorfájás, majd izzadás, ingerlékenység és álmatlanság esetén az emésztőcsatornát reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz alaposan kitisztítja és így a gyomrot és a beleket fertőtleníti, továbbá a vérkeringést helyes utra tereli és az egész szervezetet felfrissíti. Kérdezze meg orvosát.**

— **Két halálugrás Budapesten.** Budapestről jelentik: Két megrendítő öngyilkosság történt tegnap a magyar fővárosban. A Dohány uca 1. számú ház hatodik emeletéről a mélységbe vetette magát Torma István 35 éves fogtechnikus és azonnal meghalt. Bucsu levelet nem hagyott hátra, így tettének oka ismeretlen. Az eddigi megállapítások szerint, nem lakott abban a házban, ahol tettét elkövette. — A második öngyilkosság színhelye a Török uca 1. számú ház volt, ahol a negyedik emeletéről vetette le magát egy idősebb, jólöltözött asszony, aki szintén nyomban meghalt. Kihétét még nem sikerült megállapítani, de szintén nem annak a háznak volt lakója. Mind a két öngyilkosság esetében bevezették a nyomozást.

DIANA
FARADT TESTET FELFRISSITI

Lesülve, mint egy szerezsen...

Számtalan nő és férfi szeretne így kinézni és ezért sokszor minden óvintézkedés nélkül, órákig kiteszik magukat a perzselő nap hatásának. Emellett nem gondolnak arra, hogy a nap túl erős sugarai, mennyire árthatnak a bőrnek. Antisolar egy vitamintartalmú tejkrem, mely a bőrt a besugárzások káros következményeitől, égésektől és sérülésektől, megóvjaa, emellett megőrzi a bőr bársónyos puhaságát, rugalmasságát és feszességét. Napozás előtt és után nélkülözhetetlen az Antisolar.

— **Zürichi árfolyamok (július 15.)** Márka 178, holland forint 235.90, dollár 443.56, font 20.7675, francia frank 11.75, olasz lira 23.34, szlovák korona 15.125, pengő 87, dinár 10, lej 3.25, zloty 83.50, belgas 75.35.

— **Eljegyzés.** Saizer Rézlikt Nagyszében eljegyezte Éiliás T. Guttman, a máramarosági „Machzike Tóra” templom főkántora. M. k. é. h.

— **Elhangzott az ítélet a svájci hitleristák perében.** Zürichből jelentik: A szövetségi bünyégi bíróság tegnap hirdetett ítéletet számos hitlerista ügyében, akik szervezetbe tömörültek és a vád szerint nemzetizocialista propagandát folytattak Svájc területén. A fővádlottat, Freit „távolletében” kétféle fogháza és ötévi jogvesztésre ítélték. Zander vádlott 18 havi elzárását, a többi vádlottak két és hat hónap között váltakozó elzárását, illetve büntetést kaptak. Schoepi újságíró, akit ideiglenesen szabadlábra helyeztek, szintén bűnösnek találták. Letartóztatták és négyhavi fogháza ítélték.

— **Egy temesvári tanár lett a romániai német iskolák felügyelője.** Bucarestből jelentik: A közoktatásiügyi miniszter Reuter S. temesvári német tanárt az összes romániai német iskolák felügyelőjévé nevezte ki és már a legközelebbi napokban el is foglalja hivatalát.

— **Öt évre ítélték el az osztrák vasutak volt elnökét.** Bécsből jelentik: Dr. Prassellát, az osztrák vasutak volt elnökét, Dollfuss kancellár bizalmasát a bíróság ötévi súlyos börtönrre ítélte, mert a vád szerint a hivatalos pénzt politikai célokra fordította.

— **Sirkőavatás.** Folyó hó 16-án délelőtt 10 órakor megholdogult Zsófia kislányunk sirkőavatása az uton hívjuk meg rokonainkat és ismerőseinket az új orthodox temetőben. Dr. Ornstein fogorvos.

— **Véget ért a brüsszeli tejsztrájk.** Brüsszselből jelentik: A tejsztrájk, miután a kormány a tejtermelők kívánásainak engedve, engedélyezte az áremelést, véget ért.

— **Meghalt a Francia Bank tiszteletbeli kormányzója.** Párizsból jelentik: Jean Tanneryt, a Francia Nemzeti Bank elhunyt tiszteletbeli kormányzóját, a nemzet halottjaként temették el a kormány képviselőinek jelenlétében.

— **Lezuhant egy angol próbarepülőgép.** Londonból jelentik: A hanworti repülőtér egyik próbarepülőgépe lezuhant. A repülőgép a felhalmi telefonközpont udvarára zuhant, a pilóta meghalt, kísérője pedig súlyosan megsebesült.

— **Kölcsönöket ad a francia kormány fiatal házások számára.** Párizsból jelentik: A francia kormány elhatározta, hogy egymilliárd és nyolcszázmillió frankot fordít a fiatal házások számára kiadandó kölcsönökre.

— **Augusztusban megkezdik a gázálarok beszerzésének ellenőrzését.** Jelentettük, hogy a gázálarok kötelező beszerzésére adott határidő agusztus elsejével lejárt. Ugyanakkor — amint a munkügyi minisztérium közli — az összes vállalatoknál megkezdődött a gázálarok kötelező beszerzését szabályozó január 26-i törvény előírta rendelkezések betartásának ellenőrzését. Mindazonáltal a vállalatoknál, amelyek a fenti időpontig nem tesznek eleget a gázálarok beszerzési kötelezettségüknek, kihágási jegyzőkönyvet fognak felvenni.

— **Róma—Szófia légivonal ünnepélyes felavatása.** Szófiából jelentik: Az olasz meghatalmazott miniszter a Róma—Szófia légivonal felavatása alkalmából nagy fogadást rendezett, amelyen többek között Kioszeivannoff miniszterelnök, a kormány számos tagja, az apostoli nuncius, Pellegrini tábornok, az olasz polgári repülés igazgatója és előkelesek vettek részt.

— **Az összes szátmári terményraktárakat bezárják.** Szatmárról jelentik: A terményraktárak ügye újabb fordulathoz érkezett. Coman ezredes-prefektus egy bizottság élén az összes terményraktárakat megtekintette. A bizottság ezután rövid tanácskozást tartott és kimondotta, hogy a terményraktárak nem felelnek meg az egészségügyi törvény követelményeinek, tehát azoknak bezárását, amelyet már régebben elrendelték, nem lehet tovább halasztani. A város vezetősége érintkezésbe lépett a Vármegyei Takarékpénztár igazgatóságával és a bezárt terményraktárakat árúknak elhelyezésére, az intézet raktárában helyet kértek. A használati díjat később állapítják meg. A terménykereskedők nem nyugodtak meg a bizottság határozatában, mert azt kereskedelmi szempontokból vézetesnek mondják. Eppen ezért táviratot küldtek Calinescu miniszterelnöknek és Marinescu tábornok egészségügyi miniszternek, akikről szakértőbizottság kiküldését kérték.

— **Lezuhant három francia alpinista.** Chamonixból jelentik: Három francia alpinista, akik a Chardonnet csúcsra akartak felmászni, lezuhant és meghalt.

— **Bányarobbanás Amerikában.** Newyorkból jelentik: Proves közelében, Kentucki államban bányarobbanás történt. Harminc munkást eltemetett a beomló földréteg.

— **Wézel Albert néhai tordai főrabbi-elnök sirkőavatása.** Av hó 7-én (folyó hó 23-án), vasárnap délelőtt 11 órakor avatják fel Tordán a megb. Wézel Albert főrabbi, a Központi Iroda néhai elnökének síremlékét, amely alkalomra a megb. főrabbi tisztelői és barátai köréből a vidékről is számosan jelezték részvételüket.

Középkori módszerek néha a legjobbak

Előrelátható civilizációnk ellenére is sok értékes, kulturális kincset örököltünk az elmúlt századtól. A szépség művészeinek és a klasszikus kor azon híres asszonyainak, kik csak a szépségnek éltek, köszönhetjük azt a tapasztalatot, mely szerint a tej, a bőr ifjúságának valóságos forrása. A modern tudomány a tej alkotórészeinek tápláló, frissítő és élénkítő hatását a **Milkuderm-Hautsahne**-ban és a **Milkuderm-Milchfettereme**-ben foglalta össze és így megteremtette ugy a zsiros, mint a száraz bőr részére azt a csodaszert, amely magában rejtja a női szépség titkának kulcsát. Már a legkisebb tubussal is a legcsodálatosabb hatás érhető el. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb illatszertárban.

— **M. k. é. h. Zélig Aranka Cluj és Raducsiner Nándor Oradea jegyek.**

— **A fürdővendégek bejelentési kötelezete.** Bucarestből jelentik: Az ingatlankönyvekkel kapcsolatban újabb rendelkezés jelent meg. Eszerint a gyógy- és fürdőhelyekre utazó lapének az ottani rendőrségen a 4. számú lapot tartoznak kiállítani megérkezésükkor és a 3. számot elutazásukkor. A személyzet és cselédész szerződötését a 2. sz. lapon kell bejelenteni (3 példányban), a szolgálatból való kilépés megtörténtét pedig a 3. sz. lapon.

CORVIN!
JÉGSZOLGÁLAT

Pontos és megbízható, kapuig házhoz szállít. Rendelés és felvilágosítás: **Telefon: 37-37** Str. Basarabiei No. 7.

— **Megnyílt a Valeni de Munteni népegyetem.** Bucarestből jelentik: Tegnap nyílt meg Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter jelenlétében, a Iorga professzor vezetése alatt működő Valeni de Munteni népegyetem.

— **Az angol katonai delegáció bevezetése ellenőrző útját a Dardanelláknál.** Ankarából jelentik: Az angol katonai delegáció tegnap a Dardanelláknál végzett ellenőrző szemle után visszatért a török fővárosba. Lund tábornok a küldöttség vezetője, kijelentette, hogy a látottakkal nagyon meg van elégedve.

Fontosabb, mint hinné

A bőr- és a testápolás ma már nem képezik a „fejső tizezrek” privilégiumát, mint valaha. A modern életben az ember megjelenése, külseje, igen gyakran döntő szerepet játszik. A létekről, sikerről van szó, legyen az üzleti vagy társadalmi szempontból. **Mindkét esetben** igen nagy fontossággal bír a kifogástalan kultivált megjelenés, ugyszintén a legmesszebbmenő tisztaság. A nedves, izzadó kéz már az első kézfogásnál kellemetlen hatást gyakorol és hasonlóan kellemetlen benyomást kelt a test **izzadtságsgaza.** A tiszta tejből előállított Hidro-Milkuderm krém az izzadlóságot azonnal megszünteti, hűsíti és felfrissíti a bedörzsölt testrészeket, a bőrt pedig nem ingerli, úgy, hogy a legjelentősebb szakorvosok is elismerik nélkülözhetetlen voltát a modern szépségápolásban. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

Az osztályorsjáték huzásának eredményei

Cluj, július 15. Az Osztályorsjáték ma megtartott huzásán a következő számok nyertek (a számok helyességéért felelősséget nem vállalunk):

A matkával nyertek:
Egymillió lejt 3846, egymillió lejt 13634, egymillió lejt 70314, 200.000 lejt 37099, 200.000 lejt 54901, 200.000 lejt 605000, 200.000 lejt 79760, 200.000 lejt 91176, 100.000 lejt 4001, 100.000 lejt 6131, 100.000 lejt 12257, 100.000 lejt 14379, 100.000 lejt 14756, 100.000 lejt 18304, 100.000 lejt 24528, 100.000 lejt 26757, 100.000 lejt 28421, 100.000 lejt 40202, 100.000 lejt 40405, 100.000 lejt 40726, 100.000 lejt 60324, 100.000 lejt 63912, 100.000 lejt 64376, 100.000 lejt 70089, 100.000 lejt 88528, 100.000 lejt 91008, 100.000 lejt 91302, 100.000 lejt 97249.

Valamint 40.000 lejes nyeremény 80 darab. Mindenik sorsjegy, melynek végződése: 38, 43, 52, 78, 93, 800 lejt nyertek.

A melléksorsjeggyel nyertek:
Egymillió lejt 147472, egymillió lejt 210528, egymillió lejt 386576, egymillió lejt 502214, egymillió lejt 564603, egymillió lejt 573349, 100.000 lejt 114488, 100.000 lejt 151160, 100.000 lejt 154100, 100.000 lejt 185179, 100.000 lejt 266572, 100.000 lejt 283596, 100.000 lejt 305215, 100.000 lejt 327036, 100.000 lejt 357533, 100.000 lejt 399449, 100.000 lejt 482091, 100.000 lejt 488593, 100.000 lejt 488878, 100.000 lejt 510925, 100.000 lejt 534766, 100.000 lejt 599237, 100.000 lejt 601136, 100.000 lejt 641899, 100.000 lejt 683258, 100.000 lejt 783721.

Valamint 200 darab 100.000 lejes nyeremény.

Mindenik sorsjegy, melynek végződése: 052, 082, 084, 131, 145, 187, 341, 759, 804 és 853, 200 lejt nyertek.

COLECTURA OFICIALA

— **Sirkőavatás.** Ezennel értesítjük és meghívjuk rokonainkat és jó ismerőseinket szeretett apánk, boldogult Török Adolf sirkőavatására, amely folyó hó 18-án, kedden 11 órakor az új zsidó orthodox temetőben lesz megtartva. Autó indul fél 11 órakor a Metropoli kávéháztól. A Török-család.

— **Sirkőavatás.** Néhai Janovitz Sámuelné sirkőavatása folyó hó 16-án délelőtt fél 12 órakor lesz az új orth. temetőben, melyről rokonainkat és ismerőseinket ezton értesítjük. Autóbusz indulás a Chevra Kadisától 11 órakor. Janovitz Sámuel és gyermekei.

A jeruzsálemi rádió műsora

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek, zene. 5: Pontos idő, hírek, könnyű zene. Héber nyelvoktatás. 6: Dr Z. Sussmann előadása a zsidó sportról. 8: Hangverseny. 8.15: Pontos idő, időjárás, hírek héberül. 8.30: B. Kaplan előadása a jisuvról és a gálutról. 8.50: Zenei előadás. 9.15: Könnyű zene. 9.30: Hírek angolul, időjárás.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek, zene. 5: Hírek, arab nyelvoktatás kezdődnek. 8: J. Jicchak előadása a kibucról. 8.10: Hanglemezek. 8.15: Pontos idő, időjárás, hírek héberül. 8.30: Hangverseny. 9: Előadás. 9.15: A jeruzsálemi rádió zenekarának hangversenye. 9.30: Pontos idő, időjárás, hírek angolul, időjárás. 9.45: Könnyű zene.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek, zene. 5: Pontos idő, hírek. Könnyű zene. Arab nyelvoktatás kezdődnek. 5.30: Héber nyelvoktatás. cZeneeladás gyermekeknek. 6: Oktató előadás földművesek részére. 8: Hangverseny. 8.15: Pontos idő, időjárás, hírek héberül. 8.30: Zenei előadás. 9.30: Pontos idő, időjárás, hírek angolul. 9.45: G. Lichtheim előadása.

Közepes

Tartottak a fixkama

A bucuresti tözse lánzó volt az ário papirok a hét eleje hét végén lemorzsol papirok piacán az a Stabilizarea záróárta rea 63.37-es, a kisa az 1933. évi járadék kötvény nagy cimlet tek 82.50, az adobon Consolidarea kötvény zart. A bankrészevény Nationala részvény 2 máneasca 15 lejlel 57 strial 35 lejlel 750 lej változatlan, a Comro

A kikötő mult h a gab

A ny

A nyugateurópai g hatást keltett, hogy tui gabonaexportor á az elvi megegyezés é tervezett buza világk lesz. Mivel az 1938. é méltnál nagyobb ké másrészt pedig a buz kezdték meg még int az elmúlt héten az ár voltak ugy a nyugate amerikai gabonaárza

A romániai gabona tást keltett, hogy a minimális árát feleme az üzletkötéseket az, mium fizetési határid a kormány ezzel kape sik. A többi gabonagyobb forgalom, viszo között az olajosmagyb n , amelyeknek ára A fontosabb román g hót végén a következő

Bucuresti: 77 kg anyaggal) 41.500 lej, borsó 54.000 lej, 43-

Fuzionál

A bukaresti Aso proetariilor de Droq lius 23-án közgyüle mondják a fuziót az

Huszon arann

A tizenkét ameriki ponti szervezete, a legutóbbi havi kimut fontosabb jegybankja amelyek a következő

Egyesült Allam Anglia Franciaország Hollandia Svájc Belgium Olaszország Románia Németország

Összes

A fenti kimutatás

KÖZGAZDASÁG

Közepes forgalom mellett hullámzó a bucaresti tőzsde

Tartottak a fixkamatozású papírok és bankrészvények, nem egységes az árfolyamalakulás a petróleum és ipari papírokban

A bucaresti tőzsdén az elmúlt héten hullámzó volt az árfolyamalakulás, a favorit papírok a hét eleji árfolyamnyereségei a hét végén lemorzsolódtak. A fixkamatozású papírok piacán az árfolyamok tartottak, a Stabilizarea záróárfolyama 64.50, a Desvoltarea 63.37-es, a kisajátítási kötvény 58.87-es, az 1933. évi járadék 64.75-ös és Inzestrarea kötvény nagy címletei 84.75-ös, a kis címletek 82.50, az adóbon 52.50, az 1935. évi 3%-os Consolidarea kötvény 44-es árfolyamon zárt. A bankrészvények is tartottak, a Banca Naționala részvény 25 lejjel 5625 lejre, a Româneasca 15 lejjel 570 lejre, a Credit Industrial 35 lejjel 750 lejre szilárdult, a többi változatlan, a Comro 210 lej, a Credit Român

435 lej. A biztosítási papírok árfolyama változatlan, a Dacia-România 4100 lej, a Generala 1140 lej, az Agricola-Fonciera 330 lej, a Naționala 260 lej. A petróleumrészvények árfolyamalakulása nem egységes. Változatlan az Astra-Română 850 lejes árfolyama, a Steaua-Română 10 lejjel 305 lejre, a Redeventa 5 lejjel 145 lejre lanyhult, a Concordia 10 lejjel 475 lejre, a Credit Minier 10 lejjel 240 lejre javult. Az ipari részvények árfolyamalakulása sem egységes. A Resita 5 lejjel 535 lejre, a Telefonrészvény 20 lejjel 1150 lejre javult, a Mica 10 lejjel 1580 lejre, a Letea 15 lejjel 985 lejre, a Tramway-Bucuresti 1110 lejre lanyhult.

A kikötővárosok gabona-tőzsdéin az elmúlt héten tartózkodást idézett elő a gabonaexportrendelet késése

A nyugateurópai gabona-tőzsdéken is tartózkodás tapasztalható

A nyugateurópai gabona-tőzsdéken kedvező hatást keltett, hogy a legnagyobb tengerentúli gabonaexportőr államok között létrejött az elvi megegyezés és így szeptemberre a tervezett buza világkonferencia összehívható lesz. Mivel az 1938. évi buzatermésből a reméltnél nagyobb készletek maradtak meg, másrészt pedig a buzaimportőrállamok sem kezdték meg még intenzíven vásárlásaikat, az elmúlt héten az árak általában lanyhák voltak úgy a nyugateurópai, mint az észak-amerikai gabona-tőzsdéken.

A romániai gabona-tőzsdéken kedvező hatást keltett, hogy a szenátus a buza kezdő minimális árát felemelte, viszont hátráltatta az üzletkötéseket az, hogy a buza exportpremiüm fizetési határideje július 10-én lejárt a kormány ezzel kapcsolatos új rendelete kérik. A többi gabonaneműekben sem volt nagyobb forgalom, viszont nagy kereslet mutatkozott az olajosmagvakban és fűszerekről, amelyeknek ára szilárdabb.

A fontosabb romániai gabona-tőzsdéken a hét végén a következő árakat jegyezték:

Bucuresti: 77 kg-os buza (3% idegenanyaggal) 41.500 lej, új árpa 29.000 lej, idej borsó 54.000 lej, 43-44 kg-os zab 50.500 lej.

Brăila: 78 kg-os óbuza (3%-kal) 43.800 lej, 71-72 kg-os rozs (4 plus 4%-kal) 28.000 lej, 59-60 kg-os árpa (5%-kal) 32.000 lej, Dunavidéki kukorica 41.500 lej, napraforgómag 72.000 lej, zöldborsó 72.000 lej, takarmányborsó 45.000 lej, Victoria borsó I-a 64.500 lej, idej Naveta repce 80.000 lej, 43-44 kg-os zab (5%-kal) 43.000 lej.

Galati: 77 kg-os buza (3%-kal) 42.500 lej, 59-60 kg-os árpa (6%-kal) 32.250 lej, 40 kg-os zab (5%-kal) 44.000 lej, kukorica 39.750 lej, repce 90.000 lej, Victoria borsó 60.000 lej, napraforgómag 70.000 lej.

Constanța: 79 kg-os óbuza (1%-kal) 45.000 lej, 59-60 kg-os árpa (3 plus 1%-kal) 35.000 lej, Naveta repce 84.000 lej, Victoria borsó 66.000 lej, kukorica 41.000 lej, 40 kg-os zab 44.000 lej.

Temesvár: A bányai gabonapiac az új buza iránt élénkült a kereslet, a kukoricául let lanyhult, a forgalom általában csekély. Árak: buza 38.800 lej, kukorica 40.000 lej, zab 46.000 lej, korpá 35.000 lej, takarmányárpa 33.000 lej, muharmag 42.000 lej, napraforgómag 55.000 lej, tökmag 83.000 lej repce 81.000 lej, vagononként.

Fuzionálnak a droguista egyesületek

A bukaresti Asociația Generală a Progroetarilor de Drogherii din România július 23-án közgyűlést tart, amelyen kimondják a fuziót az Asociația Generală a

Droghistilor din România szakmai egyesülettel. Ugyanakkor — fuzionának megfelelően — új vezetőséget is választanak.

Huszonegymillió kilogramm szin-arannyal rendelkeznek a világ jegybankjai

A tizenkét amerikai (USA) jegybank központi szervezete, a Federal Reserve Board legutóbbi havi kimutatásában közli a világ fontosabb jegybankjainak szinaranykészleteit, amelyek a következők:

Egyesült Államok	9.069 ezer kg.
Anglia	5.179 " "
Franciaország	4.153 " "
Hollandia	1.434 " "
Svájc	1.049 " "
Belgium	938 " "
Olaszország	290 " "
Románia	122 " "
Németország	44 " "
Összesen	22.278 ezer kg.

A fenti kimutatásban nem szereplő álla-

mok jegybankjainak aranykészletét ugyanez a jelentés cca két millió kilogrammra becsüli, vagyis a világ ötvennyolc jegybankjának aranykészlete — Oroszország kivételével — több mint huszonegy millió kilogramm. Amint a fenti táblázatból is látható, ennek az aranykészletnek több, mint nyolcvan százaléka az angol-francia-amerikai valutaegyezmény államainak birtokában van, mely egyezményhez annak idején Svájc, Hollandia és Belgium is csatlakozott.

A távirati átutalási díjakat le-szállította a posta vezérigazgatósága
A postavezérigazgatóság rendeletet adott ki, amelyben a százezer lejnél kisebb összegű távirati uton történő pénzküldemények díjait le-szállította.

AZ EGÉSZ VILÁG MEGGYÖZÖDÖTT

„BIZTOSITHATOM, HOGY MEGSZÜNNEK A LOKÉSEK, NAGYOBB SEBESSÉGET ÉR EL, KONNYEBBEN VESZI AZ EMELKEDESEKET, JOBBAN INDIT ÉS GYORSIT, HA ETHYL UNIREA KÉKBENZINT HASZNÁL.”

„AZT HITTEM, HOGY MINDEZ A MOTORTÓL FÜGG.”

az Ethyl Unirea Kék Benzin felsőbbrendűségéről, amely a modern magas nyomású motor IDEÁLIS ÜZEMANYAGA

Mindazok, akik kezdetben támszkodtak, MA AZ ETHYL UNIREA KÉKBENZINT HASZNÁLJÁK, miután meggyőződtek olyan üzemanyag szükségességéről, amelyet olyan kiváló nyersanyagból készítenek olyan modern desztillációval, amilyent az Unirea Társaság laboratóriumában használnak.

Az Unirea társaság készítményeit, az Ethyl Unirea Kék Benzint és az új Luboil-t a vállalat rendkívül előzékeny tisztviselői az Unirea 125 töltőállomáson árulják.

Ethyl UNIREA KÉK Benzin UNIREA

Pénzügyintézetek hírek

A Banca de Credit Roman legutóbbi igazgatósági ülésén Mircea Cancicov volt pénzügyminisztert az igazgatóság tagjává kooptálták és ugyanakkor az igazgatóság alelnökévé választották.

A Casa Rurala S. A. bucaresti földhitelezési intézetet rendeltörvényvel a földreform finanszírozó intézetévé alakítják át és az intézetnél közgyűlést tart. Az intézet egyidejűleg közzétette a félévi mérlegét is, amely szerint 100 millió lej részvénytőke és 13.864.611 lej tartalékalap mellett 1.379.130 lej tisztanyereséget ért el. A mérleg főösszege 238.874.283 lej.

A hátszegi Banca Industrială și Comercială S. A. közgyűlésén az igazgatóságba újválasztottak: Antal Zsigmond, Csulak Ferenc, Fekete Károly, Konkoly Károly, Kalabisz József, Selariu Olimpiu, Dr. Armand Teodisic, dr. Vajna Farkas, Ber-

ger Móric, Leb Emanuel, Jacob Vilian és Conta Vasile.

Az élesdi Bihar-Körösvölgyi Takarékpénztár Rt. közgyűlésén az igazgatóságba választottak: Dr. Constantin Fortunescu, dr. Földes Mihály, dr. Ioan Iacob, dr. Jakabfi Ferenc és Kocsis Dezső.

A nagyváradi Banca Dacia S. A. közgyűlésén az intézet felszámolását határozták el. Felszámoló Reményi Géza.

A zsidói Banca Comercială din Jibou S. A. július 16-án közgyűlést tart, amelyen kimondják az intézet felszámolását.

A Banca Agricola și Cassa de Economii S. A. Avrig (Szebenmegye) július 29-én közgyűlést tart, amelyen határoznak a további működés, vagy felszámolás felett.

A dévai Casa de Credit a Agriculturilor din jud. Hunedoara S. A. július 28-án közgyűlést tart, amelyen határoznak a bank felszámolása felett.

Nem kell külföldre menni

Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű. Gyönyörű fekvés, fenyvesek között.

Vasúti kedvezmény!

BIXAD

Románia Karlsbadja

Prospektust küld kívánatra Direcțiunea Băilor Bixad, jud. Satu-Mare.

Ipari és kereskedelmi vállalati hírek

A *Letea Papirgyár Rt.* közgyűlésén az érdekeltségébe tartozó Zárnesti Papirgyár Rt. beolvastását határozták el és ennek keresztülvitelére a 360 millió lejes részvénytőkét 1 milliárd lejre emelték fel.

Románia legnagyobbtextilipari vállalata, a buhusi *Soc. pt. Industria Textila S. A.* közgyűlésén az 1938. évre kimutatott 25.980.876 lejes nyereségből a tartalékalapot 22 millióval dotálták, vagyis a folyó évre osztalékot nem fizetnek.

A temesvári „Standard” *Prima Fabrica de Ciorapi din Timisoara S. A. R.* közgyűlésén 60 lejes (12 százalékos) osztalék fizetését határozták el. Ugyanakkor I. Savescu és A. Leon az igazgatóságba választották.

A temesvári *Filt* Fabrica de Incăminte de Lux S. A.* most tette közzé az 1936., 1937. és 1938. évekről szóló mérlegeit, amelyekben az 1936. évre 128.061 lejes veszteséget mutat ki, amely az előző évekről áthozott 234.805 lejes veszteséggel együtt 362.866 lejes veszteségegyenleget tett ki. Az 1937. évre kimutatott vesztesége 311.932 lejes, az 1938. évi veszteség 718.742 lejes, az 1938. évi veszteségegyenleg 1.393.539 lejes, az 5 millió lejes részvénytöke és 100.000 lejes tartalékalap mellett. A mérleg főösszege 35.172.081 lejes. A közgyűlést július 25-én tartják meg.

A gyulafehérvári *UCA Uzina Comunala Alba-Iulia S. A.* július 27-én közgyűlést tart, amelyen — kereskedelmi törvény 187. cikke alapján — határoztnak a vállalat reorganizációjáról, vagy felszámolásáról.

Az aradi *Forestiera Nadas S. A. R.* 1938. évi mérlegében 10.880.000.— lejes részvénytöke és 734.179 lejes tartalékalap mellett 884.894 lejes tisztanyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 16.162.014.— lejes.

Az aradi *Frații Kornis S. A.* 1938. évi mérlegében 1 millió lejes részvénytöke és 240.854 lejes tartalékalap mellett 113.792 lejes tisztanyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 2.572.967 lejes.

Az aradi *Constructia S. A. R.* 1938. évi mérlegében 300.000 lejes részvénytöke és 69 ezer 598 lejes tartalékalap mellett 143.575 lejes veszteségegyenleget mutat ki. A mérleg főösszege 741.693 lejes.

Energia engedélyek

A nemzetgazdasági miniszter engedélyt adott *Lupsa Gheorghe Poiana Ampoiului* (Albamegye) községbeli lakosnak egy hidraulikus berendezés építésére saját energia szükséglete ellátására. Az engedély 30 évre szól.

A nemzetgazdasági miniszter engedélyt adott *Szászrégen községnek*, hogy a községi közbiztonság részére egy gőzkazánaitson be. Az engedély 25 évre szól.

A nemzetgazdasági miniszter engedélyt adott a csákvai *Moara Timis S. A.*-nak egy 150 lóerős Diesel motor beállítására, saját energiaszükséglete ellátására. Az engedély 20 évre szól.

A nemzetgazdasági miniszter engedélyt adott a Málnásfürdői *S. A. R. Radiana Isvorul de Acid Carbonic Natural* ásványvíztermelő vállalatnak egy 50 lóerős Diesel motor beállítására, saját energiaszükséglete ellátására. Az engedély 10 évre szól.

Könyvkötészeti munkákat széleskörűen és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészet

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piata Unirii 9.

A Letéti Pénztár kétszázmillió lejes nyereséggel zárta legutóbbi üzletévét

A Letéti Pénztár — a *Cassa de Depuneri si Consemnatiuni* — most tette közzé az 1938 március 31-én lezárt 1938-39. évi mérlegét és zárszámadásait, amelyek szerint az 1938-39-es pénzügyi évben 234 millió 501.243 lejes bruttó jövedelmet realizált, amelyből az adminisztratív és egyéb

költségei 34.252.002 lejt tettek ki, vagyis a legutóbbi év tisztanyeresége 200.249.241 lejes. A mérleg főösszege 23 milliárd 464,5 millió lejes, amelyből 6 milliárd 953,9 millió lejes készpénztétel és 16 milliárd 510,6 millió lejes értékpapír.

Az angol kormány a belföldi és külföldi hiteligenyések kielégítésére a bankjegyforgalom jelentős szaporítását tervezi

Cassel professzor szerint a lengégyerkezők előbb-utóbb minden államot inflációra kényszerítenek. Fizetésképtelen lett Anglia legnagyobb teamport cége. A Nemzetközi Fizetések Bankjának igazgatósági ülésén Funk német miniszter beszámolt a német valuta-reformról. Az olasz selyemre kivett amerikai büntetővám válságos helyzetbe hozta az olasz selyemexportőr vállalatokat

Zürich, július 15. A világpolitikai helyzetben az elmúlt héten sem mutatkozott olyan jelenség, ami jelentősebb javulást mutatna és éppen emiatt a nyugateurópai tőzsdék és pénzügyi piacok tartózkodásában számottevő változás nem is következhetett be. A londoni Cityben az elmúlt héten élénken kommentálták az angol kormányt az azt a tervét, hogy a fokozott belföldi és külföldi hiteligenyések miatt a Bank of England a jelenleg ötszáz millió font körüli bankjegyforgalmát az elkövetkező hetekben jelentősen emelni fogja. A londoni City szerint ez a terv bizonyos inflációs törekvések honorálása és éppen ezért egy későbbi időpontban a font értékének lanyhítását sem tartják kizártnak. Ezzel a kérdéssel Cassel svéd professzor is foglalkozik a Skandináv Bank havi jelentésében. Cassel professzor szerint az államok fegyverkezési versenyének jelen stádiumában — háború nélkül is — már a közeljövőben elkerülhetetlen, hogy az egyes államok — német és olasz mintára — ne vegyék igénybe a bankóprést. Cassel professzor szerint ez esetben a többi államok is hasonló lépésre kényszerülnek, különben az olcsóbb valutájú államokkal szemben külkereskedelmi téren versenyképtelenné válnak a drágább valutájú államok, éppenugy, mint 1931—1932 években. Párisban az elmúlt héten a pénzpiacokon kielégítő volt a helyzet, a tőzsde azonban változatlanul tartózkodó, Svájcban, Hollandiában és Belgiumban a pénzpiacokon fokozódott a tökéletesség és ennek megfelelően a belga jegybank a 3 százalékos kamatlábát 2,5 százalékra szállította le.

A Wall-Streeten az elmúlt héten még fokozottabb érdeklődés mutatkozott az európai események iránt. Mivel az ezüstkérdésben nem sikerült végleges helyzetet teremteni, az USA jegybank az ezüst vételi árát 36,75 centre szállította le unciánként, ami továbbá közel tíz százalékos áresést jelent. Ennek megfelelően estek az ezüstárak az európai tőzsdéken is.

A nyugateurópai árutőzsdéken a legfontosabb nyersanyagok árai alig változtak. A londoni árutőzsdéken nagy hatást váltott ki, a legnagyobb angol teamport vállalat, a Bunting & Co. bukása, ami miatt a teáárakban nagy esés mutatkozik.

A Nemzetközi Fizetések Bankja (B. I. Z.) a hét elején tartotta meg éhavi igazgatósági ülését, amelyet a nyugati jegybankok delegátusain kívül először jelent meg Dr. Funk,

a Reichsbank elnöke. Dr. Funk a B. I. Z. igazgatósági ülésén bejelentette, hogy a Reichsbank ismert reformja nincs ellentétben a B. I. Z.-val szemben vállalt német kötelezettségekkel. A Reichsbank reformja — Dr. Funk szerint — kortüneti, ami még más jegybanknál is meg fog ismétlődni. A B. I. Z. igazgatósági ülése ezután szigorúan adminisztratív kérdéseket tárgyalt le, majd elhatározták, hogy a legközelebbi ülést október 9-én tartják meg. A B. I. Z. igazgatósági ülését a jegybankvezetők szokásos bizalmas jegyű értekezlete követte, amelyen kizárólag világpolitikai eseményekről folyt nagyjelentőségű vita.

Az USA kormánya a büntető vámrendszert kiterjesztette (a német és cseh áruk kivül) az olasz árukra is, amelyek közül legnagyobb jelentőségű az olasz selyem. Mivel a büntető vám miatt az olasz selyemnek USA-ba történő kivitele nem rentabilis, főleg exportra dolgozó olasz selyemgyárak válságba kerültek. A kérdést az olasz kormány úgy oldotta meg, hogy a két legjobban érdekelt olasz selyemgyárat: CISA-t és a Snia Viscosa-t fuzionáltatta, majd pedig a fuzionált vállalatok szoros együttműködését egyezmény kötötték a harmadik legnagyobb olasz selyemgyárral, a Chaillon-nal. Az olasz selyemexportnak eme csökkenése nagyon súlyosan érinti Olaszország devizahelyzetét is.

A jugoszláv kormány megbízottai Párisban tárgyalásokat kezdtek nemcsak a régi jugoszláv államadósságokkal kapcsolatos egyezmény meghosszabbítására, hanem egy nagyobb francia kölcsön szerzésére is, az angol kölcsönhöz hasonlóan. A párisi lapok szerint ezeket a tárgyalásokat nagyon befolyásolja a jelenlegi közép-európai politikai helyzet.

A nemzetközi devizapiacokon az elmúlt héten mindenütt javult a svájci frank, holland forint és belgas, változatlan a dollár, egy aranyalattal lanyhábban tendált a font és francia frank, főleg a dollárral szemben. Az aranyárak mindenütt szilárdak. A közép-európai valuták árfolyamaiban alig mutatkozott számottevő változás, a zürichi magánforgalomban a márkabankjegyet 61—63-as, a pengőbankjegyet 55—56,50-es, a zlotybankjegyet 57—59-es, a dinárbankjegyet 6,50—6,60-as árfolyamon jegyzik. A lejbankjegyek árfolyama alig változott a külföldi magánforgalomban, a zürichi magánforgalomban 1,40—1,50-es, Budapesten 2,60—3,45-ös árfolyamon jegyzik a lejbankjegyeket.

A Zsidó Nemzeti Szövetség cluji helyicsoportja 1939 július 19-én, szerda este 9 órakor

Herzl és Biálik

emlékünnepelet rendez az Albina palota nagytermében,

amelyre ezuton is meghívja a kolozsvári zsidó társadalmat.

Cégbejegyzések

A kolozsvári *Bumtex S. A. Comert de Bumbac si Textil* közgyűlésén az igazgatóságba újválasztottak: Judovics Lázár, Judovics Lázárné, Hoffmann Mária és Col. Stefan R. Nicolau, akiket a törvényszék bejegyezt.

A kolozsvári *Valea Somesului S. A.* közgyűlésén Porutiu Zenot az igazgatóság tagjává választották, akit a törvényszék bejegyezt.

A kolozsvári *Răchiteanu et Comp. S. A.* közgyűlésén az igazgatóságba újválasztottak: Dr. Victor Stănila, dr. Vasile Hosu, Cornel Raca és Vasile Răchiteanu, akiket a törvényszék bejegyezt.

A nagyváradai *Carmen Cipogyár Rt.* legutóbbi közgyűlésén a tíz millió lejes részvénytökének husz millióra történő fel-emelését határozták el. Ugyanakkor az igazgatóságba újválasztottak: Steiner Jenő, Lupancea Gh., Steiner Miklós, dr. Bucico Coriolan, Braun Miksa, Monus Sándor, Alexandru Pacsimade és Erdődi Sándor.

A tordai *Aranygyéresi Agyagipari Rt.* közgyűlésén a régi igazgatóságot újválasztották, új tagul Bologa Valért választották be, akit a törvényszék bejegyezt.

A temesvári felszámolás alatt álló *R. Sartor S. A.* legutóbbi közgyűlésén a vállalat reaktiválását határozták el. A reaktivált vállalat igazgatósági tagjai: Somogyi Károlyt és Sartor Rudolfot választották meg, akiket a törvényszék bejegyezt.

A temesvári *Reisbreth. Fabrica Română pt. Tesaturi Elastice S. A.* közgyűlésén elhatározták, hogy négy millió lejes névértékű saját részvényt visszavásárolnak, amely után a 7 millió lejes részvénytökéket 3 millió lejre szállítják le.

A marosvásárhelyi *Szekely és Réti butorgyár Rt.* közgyűlésén az igazgatóságba újválasztottak: dr. Réti György, Alexandru Grigoriu, Székely József, Ion Trailescu tábornok és Réti Ernő, akiket a törvényszék bejegyezt. A közgyűlést a vállalat bucaresti székhelyén tartották meg. A közgyűlést követő igazgatósági ülésén elnökké Ion Trailescu generálist, adminisztráteur deleguekké: Réti Ernő, Székely József és dr. Réti György neveztettek ki.

A nagyszebeni *Edmund Mauthner S. A. R.* közgyűlésén az igazgatóságba választottak: Ing. Dimitrie Denabessi (Bucuresti), Mauthner Pál (Budapest) és dr. Gustav Kinn (Nagyszeben), akiket a törvényszék bejegyezt.

A „Crisul” *S. A. R. pt. Industrie si Comert Tebea* (Hunyadmegye) közgyűlésén a vállalat felszámolását határozták el. Felszámolók: Cornel Tisu és Isosif Tisu.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.45—143.52
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.21—76.38
svájci frank	31.38—32.36
francia frank	3.78—3.88
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csehekrona (Prága hivatalos)	4.68—4.77
szlovákkrona (Pozsony hiv.)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak. Bucarestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1461—1480
angol font, 20%-os kvóta	1450—1453
angol font, 40%-os kvóta	968—970
dollár, 30%-os szabadkvóta	317—
svájci frank, 20%-os kvóta	72
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	8.70
francia frank, 30%-os kvóta	8.50
holland forint, 30%-os kvóta	164
belgas, 30%-os	53
svédkrona, 30%-os kvóta	78

A B) lista kompenzációs árfolyamai:

font angol áruira	1500
font más államok áruira	1215
font angol gyarmatok áruira	1210

HIVAT

Az

Julius 6-én délután a keretek között a misoaran, a zsidó ország minden Jung-Wizo delegátusok zseföld a nagy hőség s érdeklődést és le az összes tárgya A Hatikva elő dorná a timisoar ben románul üdvözlés annak az ország tisztelő alattva

Dr.

Társnőim, a és bánatban, e ország minden r kel demonstrációj állásunkat és egy Eljöttetek, hogy az elmúlt év m megérteettétek-e konferencia előtt leumi évben nem keményebben fog

Ti, akik pr vgytok a mozga újét és gyűjtitek új generációt és mének és ezért, guynak kicsiny lomnak. Ti tudj keserves ez az e mult. Sok volt a volt a munka és amit az idők és masztottak. Ti töltünk álmatla gyermekeink, má jövője felett, sz szomorú sorsa é seikedeése miatt, zugó fejű és á új lendülettel, u mentünk neki a felelősséget a vé a munka folyto menyé a munká vés ez évben, há kalásza szökke mennyire örültü megegyezés e engedtek ünnepe nem engedték sem. Mert mily amikor a világ alázott. Késem tömegével, akik céltalanul és r resve és nem t amikor a világ tákolmányok s rég ócskavasor állatszallítvány vannak bolygó személyszállító fenéktől kéményal. Kéményt nyomorusággal ismeretlen vis sek felé.

A hajón egészségügyi szor nincs éle van, patkány és, melyek k nak megváltás

De hol v rület és hol v talán még pár borzalom látta halt és vár a humanum nev vezeték, az er ügyi bizottság mélyen hallga

Ügyezések

Dr. S. A. Comertj de... gyűlésén az igazgatók: Judovics László, Hoffmann Mór és... akiket a törvény...

Somesulii S. A. Zenot az igazgatóság... akiket a törvény...

eanu et Comp. S. A. atóságba újválaszt... anila, dr. Vasile Hos... asile Răchiteanu, a... bejegyzett.

armen Cipogyár Rt. a tíz millió lejes... millióra történő fel... Ugyanakkor az... lassztattak: Steiner... Steiner Miklós, dr... n Miksa, Monus Sán... made és Erdődi Sán...

yéresi Agyagipari Rt. igazgatóságot újra... Bologa Valért vá... törvény...

molás alatt álló R... közgyűlésén a vá... atározták el. A reak... atósági tagjaiul: Sor... tor Rudolfot válas... törvény...

eth. Fabrica Română S. A. közgyűlésén el... gy millió lej névérté... y visszavásárolnak... ó lejes részvényőket... k le.

Székeley és Réti bu... sán az igazgatóságba... Réti György, Ale... kely József, Ion Trá... ti Ernő, akiket a tör... A közgyűlést a vál... helyen tartották meg... igazgatósági ülésén... a generálist, adminis... Réti Ernő, Székely... györgy neveztek ki.

mund Mauthner S. A. igazgatóságba válas... Denabessi (Bucures... udapest és dr. Gus... n), akiket a törvény...

pt. Industrie si Co... megye) közgyűlésén a... t határozták el. Fel... és Isosif Tisu.

Nemzeti Bank számfolyamai:

Table with 2 columns: Account type and amount. Includes entries like 'szabadkvóta 1461-1480', 'kvóta 1450-1455', 'kvóta 968-970', 'kvóta 317-317', 'kvóta 72', 'sz. kvóta 3.70', 'kvóta 8.50', 'kvóta 164', 'kvóta 53', 'kvóta 78'.

enzációs árfolyamai: ... 1500 le... 1215 ... 1210

WIZO Az zsidó Asszony HIVATALOS LAPJA

Az erdélyi Wizo 10-ik jubiláris konferenciája

Az ünnepélyes megnyit. A konferencia tárgyalásai. Az új vezetőség

Julius 9-én délelőtt nyit meg ünnepélyes keretek között a Wizo 10. konferenciája Timisoaran. A zsidó hitközség nagytermében. Az ország minden részéből érkezett Wizo és Jung-Wizo delegátusok, a temesvári tagok és vendégek zsufoláig megtöltötték a termet és a nagy hőség sem tudta legyőzni a feszült érdeklődést és lelkes ügybuzgalmat, amivel az összes tárgyalásokon résztvettek.

A Hatikva elnéklése után dr. Nobel Sándorné a timisoarai vendéglátó csoport nevében románul üdvözölte a konferenciát. Mint ennek az országnak jó polgárai és törvény-tisztelő alattvalói akarunk dolgozni zsidó

testvéreinkért, zsidó országunkért — mondotta bevezető szavaiban. — Büszkén állíthatjuk, hogy az elmúlt évben haladtunk a munka utján. A mostani jubileumi konferencia megadja azt az újabb kiindulópontot, ami a jövődó alapja lesz. Mielőtt azonban rátérnénk tárgyalásainkra, emlékezzünk meg halottainkról, akik elesetek a zsidó ügyért, akik itthagytak örökre bennünket.

A konferencia felállással és egy pernyi hallgatással adózott a halottak emlékének. Dr. Róth Dezsőné országos elnök tartotta meg ezután konferenciát megnyitó beszédét, amelyben a következőket mondotta:

Dr. Róth Dezsőné országos elnök megnyitó beszéde

— Társnóm, a jóban és rosszban, örömben és bánatban, eljöttetek hát hívásunkra az ország minden részéből, hogy megjelenésétekkel demonstráljátok az egy ügyért való kiállásunkat és egy cél felé való törekvésünket. Eljöttetek, hogy szímet adjunk egymásnak az elmúlt év munkásságáról és arról, hogy megértettétek-e és terjesztettétek-e az őszi konferencia előtti fogadásunkat, hogy a jubileumi évben nem ünnepelni, hanem többlet és keményebben fogunk dolgozni.

— Ti, akik prófétái és fekte munkásai vagytok a mozgalomnak, mert hirdtitek az igét és gyűjtitek a garast, akik nevelitek az új generációt és hordozói vagytok az eszmének és ezért tudom céltáblái vagytok a gunynak kicsinyes rosszindulatnak és rágalomnak. Ti tudjátok, milyen nehéz volt és keserves ez az esztendő, amely fölöttünk elmult. Sok volt a bánat, kevés az öröm, sok volt a munka és még több a követelmény, amit az idők és emberek velünk szemben támasztottak. Ti tudjátok, hány éjszakát töltöttünk álmatlanul, fájón, tele gondnal a gyermekeink, magunk és népünk bizonytalan jövője felett, szívünk tele bánattal a zsidók szomorú sorsa és sorstársaink méltatlan viselkedése miatt, de hogy minden nap, sokszor zúgó fejjel és álmatlanságtól égő szemekkel, új lendülettel, új akarással, új reménységgel mentünk neki a munkánknak, mert éreztük a felelősséget a vállalt feladatokért és féltettük a munka folytonosságát. És ha volt eredménye a munkánknak — és volt, nem is kevés ez évben, ha láttuk a rég elvetett magot kalászba szökkenni, milyen boldogok voltunk, mennyire örültünk és szeretünk volna néha megegyezése ellenére ünnepelni is. De nem engedtek ünnepelni a külső körülmények és nem engedtek a magunk zsidó lelkiismerete sem. Mert milyen zsidó szív tud ma örülni, amikor a világ országutjai tele vannak megálázott, kismimizzett, kiüldözött testvéreink tömegével, akik határról határra bujdosnak, céltalanul és reményt veszve, új hazát keresve és nem találva. Ki tud ma ünnepelni, amikor a világ óceánjait hajóknak elnevezett tákolmányok szelik keresztül, hajók, amelyek rég ócskavason fekdünek már és áru- és állatszallítmányra nem alkalmasak, de mert vannak bolygó zsidók, előléptették őket újból személyszállító hajókká és most mennek fenéktől kéményig zsufolva emberrakományal. Kéménytől a fenéig tulterhelve emberi nyomorúsággal, mennek ismeretlen világok, ismeretlen viszonyok és jól ismert szenvedések felé.

akiknek életbevágó érdeke volna reagálni ezekre a szörnyűségekre? A zsidók sóhajtanak, busulnak reménykednek és várnak és miközben várnak, hadakoznak. Hadakoznak szervezeten közös ellenség ellen? Nem! Hadakoznak egymás ellen és főleg a nemzeti gondolat, országépítés és a cionizmus ellen. És a zsidó szív, a nemzetközileg patentírozott zsidó szív az is meghalt, az is csodót mond? Nem, a zsidó szív él, a zsidó szív nem tagadja meg önmagát, ad szervezeten, de legtöbbször szervezetlenül adakozik, főleg egyirányban: a menekültügynek. És jön a menekült, az igazi és jön a konjunkturális, a talmi is, minden nap többen és többen és ahol nincs megszerveve ez a kérdés, mint itt, ott az egyik egyet küldi a szerencsétleneket a másikhoz, egyik sem érzi magát illetésnek, de mindegyik ad. Egyik tanácsot, másik ruhát, pénzt, 100 lejt, 200-at, 500-at. A talmi menekült örül mindennek, amit kap, mert ő neki ez tiszta nyereség, de az agyonhajszolt, megalázott, megunt és agyondédelgetett igazi menekült szomorúan nézi mind e kincseket és gondolja magában, mikor lesz mindebből igazi otthon, munka az ő számára, ágy, mindennapi tej és kenyér a gyermekei részére?

— De gyűl a pénz és egy nap annyi, hogy el lehet küldeni a menekültet családjával együtt a legközelebbi álmásig. Ott kezdődik minden előről és egy heti megalázódás, cipőkoptatás után újra együtt van a pénz és megy az emigráns tovább. Aradról Oradeara, Oradeáról Clujra, Clujról Brasovba, amíg egy nap ott áll a constantai kikötőben és réveteg szemei előtt kibontakoznak a hajók körvonalai, amelyek után már oly régen áhított és amelyeket megálmodott. Könyörletes zsidó szívek megszerzik a költséget, egy kis ruhát, egy kis élelmet, könyörületes zsidó kezek egyengetik az utat és felsegítik a hajóra. De „az álmahajón” nincsen férőhely, nincs egészségügyi berendezés, nincs orvos, a kenyér penészes, a víz poshadt, piszok és patkány van, ugyanugy, mint az előbb említett hajókon. De egyben különbözik ez a hajó a többi szenvedéshajótól. Ezen a hajón van még reménység és van közös cél. A reménység a munka és szabadság, a cél Erec Izrael. A Hatikva hangjai mellett indul el a hajó éjjel lopva, megbujik a kikötőkben, mert nagy büne van: csempészárut visz, zsidókat, akiknek forradalmi álma, hogy élni akarnak, meg földet a talpuk alá, eget a fejük fölé: hazát akarnak. Némelyik hajó hetekig megy, másik hónapokig, de egy nap csodák csodája, megérkezik az „álmahajó” Palesztina partjaihoz. A palesztinai partokat azonban őrzik az angolok és őrzik az arabok. Az angolok jó, az arabok rosszindulatuan. De nincs az az őrzet, nincs az a tilalom, amely megakadályozhatná, hogy a hajó egyszer mégis csak partot érjen és amikor az emigráns partra száll, tizenötmillió galuti zsidó fellélegzik, mert áthárította párszáz szerencsétlen sorstestvéreért a felelősséget és a gondot ötszáz ezer zsidóra, akik nehéz küzdelmes életük jisuvi zsidóra, akik felelősséget és tárt karokkal, könnyes szemmel fogadják a megtért, hazatérő testvéreiket. És mint a mesében a királyleány megváltja csókjával a csuf varangyos békát, akiből ismét szépséges királyfi

lesz, úgy válik az emigráns a hazai föld érintésétől és a testvéri öleléstől, kismimizzett páriából ismét emberré. „A szociális esetből” ismét a társadalom hasznos tagja lesz, a leálázott, meggyötört puhányból terméskő, építőanyag, a zsidó országalapítás részere. Az átalakulás nem olyan egyszerű és nem olyan gyors menetű, mint ahogy itt elmondom, de az első lépés hozzá, hogy beviszik az emigránsokat a Beth Olimba egy-két hétre, testi és lelki fürdővel, testi és lelki mannával regenerálják annyira, míg átadhatja helyét másoknak, ő maga pedig annyira kiheverte a Galutot, hogy talpra állhat és elindulhat, a jótékonykodás megszűnt, de segítő kezek irányítják a férfit a megfelelő intézményekhez, az asszonyt a Wizoba, a gyermeket a napközi otthonokba és a család részese lesz a nehéz, küzdelmes jisuvi életnek. Az ut, amelyen járnia kell, nem lesz könnyű, de senki sem fog visszatérni, sőt visszanezni sem, mert a hátuk mögött az európai és barna barbarizmus, előttük a fáradságos, nehéz ut, de szabad élet és szabad levegő és messziről int a cél: a zsidó jövő.

— És ti, testvéreim a jóban és rosszban, nektek kell tudatossá tenni a családban, az

iskolában és a zsidó társadalomban azt, hogy egy nép belső értéke nem abban nyilvánkozik meg, hogy a jó időket tudja kihasználni, hanem hogy katasztrófális rossz időkben milyen erőket, milyen energiákat tud kitermelni magából. Nekték kell fülébe kiáltani a hitleneknek, hitehagyóknak, tétovázóknak és tagadóknak, hogy zsidónak lenni ritkán volt öröm és nem mindig büszkeség, de zsidónak jenni mindig és ma különösen, nemcsak állapot, hanem hivatás, küldetés és szent kötelesség, ami alól kibújni ugysem lehet. Mondjátok meg sorstestvéreiteknek, hogy ne bujják az újságokat, ne lersék a rádiót, hogy mi történik az angol parlamentben, a népszövetségben és menekültügyi bizottságokban, nem azon dől el a zsidók sorsa, mit mond Ibn Saud, a mufti, vagy a nasasibik, a zsidók ügye ott áll, vagy bukk, hogy milyen lesz a zsidó egység, milyen lesz a zsidók áldozatkészsége egyrészt és a zsidók szerénysége és állhatatossága úgyintekkel szemben másrészt.

— Attól függ egyesegyedül, hogy fognak reagálni a zsidók világszerte a nemzetközi eseményekre, hogy fognak reagálni Amerikában, Londonban, Helsinkiben, Cape Townban, Satu-Maren, Clujen és és Timisoaran. Milyen komolysággal fognak dolgozni a nagy kongresszusok és a kis konferenciák. Ilyen fontos jelentőségű a mi most megnyitott 10. konferenciánk is, ezért örülök szívvel, hogy ennyien jöttetek hívásunkra, ezért üdvözölöm szeretettel a lányokat, a mi utónőpótlásunkat, akik most először vesznek részt megbeszélésünkön és ezért üdvözöllek újból benneteket mindent átfogó nagy szeretettel.

Az üdvözlések

A nagy hatást kiváltott elnöki megnyitó után a különböző szervezetek és testületek üdvözlései következtek.

Dr. Dreschler Miksáné a nőegyletek nevében üdvözli a konferenciát. A mi munkánk szívére, reménysége a zsidó küzdelemnek. Kívánom, hogy ez a munka alapja legyen egy boldogabb zsidó jövőnek és Erec Izrael mentsvára legyen földönfutó zsidó testvéreinknek. Jól munkát.

Reiter Károly, a Zs. N. Sz. országos elnöke a következőket mondotta beszédében:

— A zsidóságnak sohase volt ilyen nehéz sorsa még a történelem folyamán, mint ma. Az ellenség azonban nem kívül áll, hanem itt van közöttünk. Van egy fel fogás a zsidó nép okosságáról. Nézzük ezzel szembe. A zsidó okos egyéniség, de nem mint nép. És ennek meg kell változni. Össze kell tartanunk, mert ha összefogunk, le fogunk győzni minden vesztélyt. A Palesztina-gondolat csak egyik kifejezője a népi gondolatnak. Ezt kell hirdetni mindenkinek. Nézzük meg a román népet, melynek körében élünk. Ez a nép schasem tudott beleyugodni abba, hogy elnyomatásban éljen. Üldöztek, kerékbertették, de elnemzetleníteni nem tudták. 100-150 év múlva ismét feléledt. Nem véletlen Nagy-Románia megalakulása, a törhetetlen akarattal érte ezt el. A zsidóságnak példát kell eről venni és megtanulni a töretlen kitartás és összefogás gondolatát. És ezt teszik az asszonyok a Wizo keretein belül. Amikor egy asszony babruhát varr, vagy perselyt őrít, egyik kis lánczeme és mozgatója annak a nagy érzésnek és akaratnak, mely át kell hogy hasson bennünk és így részese, ha egy parányban is, a honalapításnak. A munkát át kell, hogy hassa az a gondolat, hogy a világon mindenütt élnek asszonyok akik az ügyért dolgoznak. Ha ezt a gondolatot ki-viszik a tömegek közé, akkor érdemes munkát végeznek és példát adnak majd a fiatal-ságnak is. Ez a Wizo programja, valamennyiünk programja és minden egyéb részlet-kérdés csupán. Ennek jegyében kívánok eredményes munkát a konferenciának.

Dr. Wiener Mór a temesvári zsidó hitközség üdvözlését tolmácsolta a Wizo vezetőségének és minden egyes tagjának. A Wizo a zsidó együttérzési és testvéri gondolatot szolgálja. Erre az együttérzésre sohase volt nagyobb szükség, mint ma, amikor annyi könny és kétségbeesés borítja el testvéreink szívét. Ennek a Wizonak további feladatai során nagy és súlyos feladatokkal kell meg-oidani, nemcsak azokat, melyeknek tényleges szolgálatába állott. Ebben a Wizoban nincs surlódás, hanem egység és ez az egység a leghatalmasabb erő. De ki kell bővíteni a működési kört, mert ez harci szervezet is, lesz aki támad és aki véd, mely megayugtat és felelem és vigaszt is ad. Kívánom a zsidó

hitközség vezetősége nevében ezen nemas irányú munkának és feladatnak megvalósításához a teljes sikert és a mostani konferencia határozatainak eredményes keresztülviteléhez a Mindenható áldását.

A jözséfvárosi hitközség nevében Auscher Viktor köszönti a konferenciát. Az üldözöttség és elnyomatás a zsidók százezreit viszi kétségbeesésbe. Sohase volt ilyen szükség a vigaszra. A liberálizmus 150 esztendeje után ma a legelembb emberi jogainkat, kenyérkereseti lehetőségeinket el akarják venni és ebben a sötét időben nem boldogító tudat-e, hogy a férfiak küzdelméhez a nők is csatlakoztak? A nők is a közös zsidó érdekért szálltak harcba és a zsidó nép felszabadításáért és a zsidó haza felépítéséért. Ezért köszönetet mondunk a cionista asszonyoknak. Köszönetet mondunk azért is, hogy a jövő generáció szellemi tanítását irányítják, lendületet adtak a palesztinai munkának is.

Weinberger Nándor a KKL nevében szól: Egy régi zsidó bölcs azt tartja, hogy jó ha néha ellenőrizzük tetteinket és megvizsgáljuk elmúlt cselekedeteinket, megvalósult-e valami. És ezekben az időkben szükség van arra, hogy a lelkiünk mélyéről felszínre hozzuk az értékeket. Régi íráskor mélyén talált a Wizo első konferenciájának meghívóját. Akkor csak pár jöszüi asszony fogott össze a cél érdekében, ma már itt van az ország társadalmának színe-java, jeléül annak, hogy az a hívó szó, ami akkor elhangzott, jó talajra talált. Hogy miért van szükség a Wizora, azt többen elmondták, csak arra szeretném még felhívni a figyelmüket, hogy a ma társadalmának és a zsidó ifjúságának nevelésére van szüksége. Ki tudná ezt jobban elvégezni, mint a melegsívű zsidó asszony? Az asszony, aki Palesztinában a földet védi és istápolja a megmunkálót. Mindenütt a zsidó asszony látjuk magunk előtt. A napról napra való aprólékos munka; lelkét, szellemét, munkaerejét belevinni ebbe — ez a Wizo-asszony munkája a KKL szolgálatában. A perselytírtések egynegyedét a Wizo-asszonyok végzik és a KKL teljes elismerését fejezi ki munkájukért.

Löbl Lajos üdvözölte ezután a konferenciát: Az erdélyi KH szerettételes üdvözlését küldi a Wizo 10. konferenciájának. A Wizo szervezete volt az, mely a legbuzgóbban és eredményesebben szolgálta az ügyet. Sohát sincs olyan komoly és őszinte kapcsolat a szervezetek között, mint a Wizo és a KH között, ahol a munkatársak személyes kapcsolata is biztosítja az eredményeket. Az országos KH elnök, a Wizo ügyvezetője, a toplíai Wizo elnöke az ottani KH-körzet vezetője és sok más helyen is a legerősebb és legmegbízhatóbb segítőtárs. Ha a Wizo-konferencia eredményes lesz, ez több munkát

és több eredményt jelent az egész cionista mozgalomnak.

Grünberger Lajos a Makkabi és Kadima nevében üdvözli a konferenciát. A zsidóság-nak nagy szüksége van ma a nők segítségére, mert ők azok, akik a férfiaknak erőt és kitartást adnak, akik az ifjúságot nevelik és irányítják, talajt adnak a lábuk alá. A Makkabi, amely a zsidó ifjúság sportneveléséről gondoskodik, a Wizo segítségét kéri.

Reiter Lunka referátuma a Wizo programjáról

Ezután Reiter Lunka, a Wizo országos ügyvezető elnöke tartotta meg nagyszabású referátumát a Wizo programjáról, amelyet fészült figyelemmel hallgattak végig a konferencia. Referátumában a következőket mondta:

— Ma, amikor a 10. erdélyi Wizo konferenciára gyűltünk össze, felmerül a kérdés, miért kell újból a Wizo programját ismertetni. Tulajdonképpen feltételezhető, hogy úgy a tagok, mint az egész zsidóság tisztában van a Wizo lényegével, célkitűzéseivel, feladataival. És ha még ezt az alkalmat is megvágadjuk, hogy újólag erről beszéljünk, tesszük ezt különböző okoknál fogva:

— Minden körülöttünk fejlődik, nincs megállás egy percére sem, más mozgalmaknál is ezt észleljük, mennyivel inkább a Wizo-nál, mely a cionista mozgalom szerves része és mely tulajdonképpen forradalmi megmozdulást jelentett a zsidó nép számára. Ebből következik, hogy fejlődési folyamatban vagyunk és 10. konferenciánk különösen alkalmas a visszafelé nézésre, de a továbbépítésre is. Tekintsünk tehát vissza: Mikor az erdélyi Wizo-szervezet megalakult, világviszonylatban a Wizo-szervezet már megerősödött és utjai úgy Erec Izraelben, mint a Galutban nagy körvonalakban meg voltak már határozva. Nyomban a háború után alakult a Wizo világszervezete londoni központtal, az ottani cionista asszonyok vezetése mellett, palesztinai kezdeményezésre és programja volt egyrészt az egész világra a zsidó asszonyokat megszervezni, zsidó öntudatra nevelni, Erec Izraelben pedig egészséges és szakszerű kiképzési lehetőségeket teremteni az ottani asszonyok részére, hogy a mezőgazdasági munkát teljes felkészültséggel vállalhassák a kibucokban, moszávakban és kvucákban. Ez volt a kiindulópont. Anyagi lehetőségek, munkaerők korlátolt számban állottak rendelkezésre. Még megalakulásunk előtt állapította meg a világszervezet, hogy programját ki kell bővítenie és Erec Izraelben szervezetet kell kiépítenie. E célból olvadt egybe a már régebben ott működő Nashim Ivritóhtal egy palesztinai Wizo-szervezettel a Histadruth Nashim Zioniohtá. Az egybeolvadás után új departement is keletkezett a szociális munka minden formájára. Ebben az időben, 1928 körül, a világszervezet mintegy 30.000 számlált. Ekkor keletkeztek Erdélyben a különböző önálló és egymástól függetlenül működő Wizo-csoportok, melyek az 1929-i Wizo világkonferencia után, december 6-án az első temesvári konferencián tömörültek és megalakították az Erdélyi Wizo Föderációt. Örömmel állapítjuk meg, hogy 10 évvel ezelőtt a mi körünkben indult ki az egészségügyi utáni vágy alapján a munka, ahol ma a jubileumi konferenciát is tartjuk.

— Ezalatt a 10 év alatt végigszántott Európán az antiszemitizmus vihara és erős, életképes zsidóságokat pusztított el. Mi eddig meg lettünk kímélve, dolgoztunk és fejlődöttünk. Azonban nálunk hatalmasabban fejlődött Palesztina az ottani lehetőségek és kénszerűségek folytán. Ma a Wizo világszervezetnek 130.000 tagja van és 45 különböző országban. Erec Izraelben hatalmas faktor lett. A prosperitá alatti intézményeit kibővítette, az ismeretes 6 év előtti események a tempót csak siettették és a Wizo saját erején kívül a londoni Jewry for German Jews név alatt ismert szervezet investíciós kölcsönét is igénybe vette. Az önvédelem súlyos éveiben további kölcsönök folyósítása vált szükségessé, új erők bekapcsolása Dél-Afrikában, Közép-Amerikában, Ausztráliában, hogy folyton építsünk. Az eretzraeli szociális munka még nagyobb mértékben nőtt. Ehhez az ereti asszonyok teremtették elő a szükséges eszközöket. Minden ott élő tagunk évenként egy-egy fonttal járult hozzá, ami a KH minimumát jelenti a Galutban.

— A Wizo palesztinai munkájáról beszámolni külön tudományt jelent. Mezőgazdasági iskoláink felvehetik méltán a versenyt Európa legmodernebb intézményeivel. Nappali otthonaink, gyermeknyaralásaink, csevegőszobáink, ápolónőképzőink, tejszolgáltató állomásaink, anyák tanácsadói, bevándorló-otthonaink, esti és nappali kurzusaink, konyhaképzési lehetőségeink, városi munkaképző helyeink, kertgazdasági tanításunk mind olyan intézmények, melyek Palesztinában fontos és nélkülözhetetlen teljesítmények. Rugalmasan minden részt feltevez a Wizo és kész segíteni.

— Politikailag is fejlődik a Wizo. Kívív egy helyet az AC üléseire, mint pártönkívív szervezet érvényt szerez szávanak a női kéri-

Üdvözli a konferenciát és kéri támogatását az ifjúság nevében a Makkabi számára.

A következő testületek és személyiségek üdvözölték levellel és távirattal a konferenciát: Acfe Bucuresti, Wizo Executive London, Wertheimer Samuné orsz. alelnökő Cluj, dr. Markovits Ignác orsz. alelnökő Oradea, Wizo-csoport Násáud, Róna Sándor-né alelnökő Satu-Mare.

déssel kapcsolatos igazságtalanságok körül a cionista kongresszuson és ha igazságtalanságot lát a High Commissionarig és az angol kapacitásokig jut el tiltakozó szava. Munkájában egyazon uton halad sokszor más szervezetekkel, így a Moazoth Hapaloah munkányszervezettel, de csak a munkában, mert a Wizo egyébként a polgári nők szervezete.

— A galuti munkában a Wizo nagy eredményeket ért el, az asszimiláns asszonyokat megismertette a cionista szellemmel. Legjobb vezetőit a KKL és KH élé: látjuk, a menekültek ellátásáért sokat dolgozik minden országban, az ifjúsági alliját hatékonyan segíti. Tagjait cionista és zsidó tudással látja el, a hebraizációt mindenütt segíti, az ifjúsági mozgalmakat, főleg pedig a chalucokat ellátja tanácsal és anyagi eszközökkel, a sékeleladást tagjai közt propagálja. Exotikus országokban, Kínában, Indiában, Dél-Afrikában terjesztette a zsidó női szolidaritás eszméjét és küzdött a zsidó nőemancipációért.

— Bennünket azonban főleg az erdélyi Wizo 10 évi munkája érdekel. Ötvennégy csoportunkban közel 5000 tagunk van, a központ és a csoportok között kitünő levélbeli kontaktus van, a központ rendszeresen látogatja a csoportokat, évenként pedig országos konferenciákat rendez. Az évek során az erdélyi munka megváltozott és az idők követelményeinek alkalmazkodott. A pénzügyi akciók alkották munkánk főrészt. Eleinte gyermekeladással, bálókkal, bazárokkal, bankettekkel teremtettük elő a pénzeket, ma a láthatatlan rendezvényeket kultiváljuk. Visszaavoltunk a hangos nyilvános szerepléstől a szűk családi körbe és megtanultuk ismét a tradicionális ünnepeket megtartani. Bebizonyult, hogy ily módon is össze tudjuk gyűjteni a szükséges pénzt.

— Kulturmunkánk szépen kifejlődött, könyveket adunk ki, rendszeresen küldünk szét kulturelőadásokat, melyekkel ellátjuk majd-nem az összes magyarul beszélő asszonyokat a Regátban, Magyarországon, Szlovákiában, Jugoszláviában, sőt Chilében. Rendszeresen küldünk ágyeműt és gyermekruhákat palesztinai intézményeinknek. Az évek folyamán egész sereg erdélyi lányt segítettünk ki Palesztinába intézményeinkben való kiképzésre. Minden chalucát bizonyos összeggel segítjük allijájában. Az Új Keletben a Zsidó Asszony Wizo-mellékletet szerkesztünk. Bevezettük a hebraizációt körünkbe, küzdünk az asszimiláció ellen és iparkodunk az asszonyokat visszavezetni szent tradícióinkhoz. Világprogramunk szerint igyekeztünk az országban minden cionista munkát támogatni. Legjobb erőnket a KH és KKL szolgálatába állítottuk és asszonyaink az alapok legjobb segítőtársai. A cionista helyicsoporthoz, kuratóriumokhoz, konferenciákhoz asszonyaink közreműködnek, a sékeleladásnál ott vannak (50 százaléka váltotta ki sékelét), szóval segítőtársak minden munkában. A világ Wizo megbecsüli munkánkat és minden nagyobb problémánál kikéri véleményünket. Mi voltunk az elsők a cionisták között, akik felismertük, hogy nemcsak Erecel szemben vannak kötelességeink, hanem az itt élő zsidók segítségére is kell sietnünk. Így másfél évvel ezelőtt megpróbáltuk a zsidó háztartási alkalmazottak problémáját megoldani. Ezzel kapcsolatban összes nagyobb csoportjaink átrétegződési tanfolyamokat tartottak és olyan fontos része lett munkánknak, hogy a konferencia külön referátumban foglalkozik ezzel a témával. Igyekeztünk a zsidó asszony minden feladatát a jótékonyaságon kívül munkakörünkbe bevonn.

— Így programunk, bár alapjában működésünk első napjától kezdve le volt fektetve, állandóan bővül és mutatja, hogy nem álltunk meg, hanem folyton fejlődünk. Tagjaink száma, munkatársaink köre állandóan emelkedik. De, bár ez a jelentés kielégítőnek látszik, a gyengeségeinkről is be kell számolnunk. Mi az oka, hogy szép programunk ellenére olyan nagy köre az asszonyoknak még mindig távol áll tőlünk? Mi az oka, hogy Erdély sok városában még mindig nem tudunk gyökeret verni? Hogy asszonyaink még a kulturelőadásainkhoz sem akarnak eljönni? Hogy még mindig nem akarják megérteni, hogy miről van szó. Biztosan bennünk van a hiba, hogy nem tudtuk mozgalmunkat népmozgalmommá fejleszteni. Nem igyekeztünk eléggé sokoldalúaknak lenni, hogy minden fajta zsidó asszony részére nyújtsunk valamit. Nem értettük, hogyan kell mindenkinek olyan munkateret adni, ami beállítottságának megfelel. Nem tudtuk meggyőzni és az eszmét és szervezetünket elég népszerűvé tenni.

Ismerjük ezeket a hibákat és évek óta igyekszünk segíteni rajtuk. De hogyan? Sokan közülünk, akik vidéken utaztak, tudják, milyen nehéz az asszonyokat letargiájukból felrázni, érdeklődésüket felkelteni, bevinni őket a munkába. Hogy jussunk közel az asszonyokhoz, akik ma egoista szemszögből nézik csak a világot és nem érzik a közösség iránti kötelességet? Hogy világosítsuk fel az asszonyokat a szociális igazságtalanságokról, hogy egyrészt ők maguk ne gyakorolják, másrészt bebizonyítsuk, hogy nálunk ezek nem léteznek? Ezek munkánk legfontosabb problémái. És még egy. Mindig könnyű volt az asszonyokat praktikus munkára megszerezni, mert szeretik munkájuk eredményét látni. De hogy keltjük fel érdeklődésüket olyan munka iránt, ami csak Erec Izraelben hoz gyümölcsöt? Csak ha ezeket az összes kérdéseket szemügyre vesszük, látjuk, hogy milyen sok még a tennivaló. A legközelebbi 10 évre bízton van még munkánk. Ennek a konferenciának, amit ma olyan ünnepélyesen nyitottunk meg, nagy feladatai vannak. Az ország minden részéből összegyűlekezett delegátusoknak kell ezt a munkát elvégezni, ez a kérés a központnak a delegátusokhoz. Reméljük, hogy ezt a feladatot jól fogjuk elvégezni.

A Jung Wizo üdvözlőlevele

Végül Scheer Évi üdvözölte a konferenciát és a Jung-Wizo delegátusait. A következőket mondotta:

— Úgy érzem, némi meghatottsággal gyűltünk ma itt össze mi, erdélyi zsidó lánytestvéreim. Azt hiszem, ez az öröm meghatottsága. Azé az öröm, mely a teremtő cselekvés érzésénél tör elő, vagy amelyik a megszülető élet láttán fakad fel az emberekben. Azé az öröm, amely a zsidó népet elfogta akkor, amikor a Fehér Könyv után a Negev és Galilea földjein büszke, új zsidó kolóniák emelkedtek: Kfar Szold, Kfar Mönachem, Sáár Hánegev és a többiek. Szikrázó fénypontjai a keserűség éjszakájának. Új várfalai a zsidó vitalitásnak és a mindent leöntő igazságakarattal.

— Ilyen éltetákarással, teremtő lendület-kívánással jött el ma ide a Jung-Wizo. Az erdélyi cionizmus új erőkolóniájának egyik momentumát számunkra ez a mai nap. Dacos válasz azoknak, akik a pillanatnyi elkeseredés vizein uszálnak és büszke ébredése azoknak, akik eddig álomvilágban járkáltak. Programadás és visszatekintés, seregszemle és erőpróba.

— Jung-Wizo létezése nem egy adott pillanat szeszélyének köszönhető. Még csak nem is egy-egy kiemelkedő egyéniség produktuma. Történelmi szükségserűség. A fejlődésnek egy olyan fokozata, amely nélkül nincs normális haladás. Az elhulló erőket mindig friss erők váltják fel. És ha az élcspat mögött

nem áll fegyverkezett a hátrédek falai, összmlik a roham.

A cionista mozgalom asszony-gárdája jókor ismerte fel az utánpótlás rendkívüli fontosságát. 1919 óta, a harmadik allija kezdetétől, a belső forradalmakon keresztül és az arab lázongásokon át, a Wizo kiépítette a maga világszervezetét és egyuttal lerakta az alapját egy másik testvérszervezetének is, a Jung-Wizonak.

— Az 1926 óta megalakult leánycsoportok 1933-ban összeforttak a Wizoval. Azóta e két fogalom egyé vált. A Wizonak szüksége van utánpótlásra, friss energiákra. A Jung-Wizonak szüksége van irányításra, kézenfogásra, tapasztalatokra. A célkitűzéseik, utjaik közelebb, csupán a megnyilatkozási formák mások. Az egyik oldalon a kifortott egyéniségek érett, megfontolt munkája, a másikon a felkészülők és nekilendülők serege.

— Ma a Jung-Wizo egy olyan realitása a cionista mozgalomnak, amelynek felismerése ezidáig késett. Eppen ezért ez a mai konferencia itt Erdélyben fordulópontot kell jelentsen a Jung-Wizo számára, de egyuttal a Wizo számára is. A Jung-Wizo csatlakozni kíván ahhoz a világszerte kiépített szervezeti hálózathoz, amelynek erdélyi képviselője. A Wizo pedig erős támaszt talál majd benne.

— Ezért ez a konferencia mindkét rész együttes összetalálkozása. Szerepe többek között, hogy egy nevezőre hozza mindkét fél igényeit.

— Testvéreim! Az idő szava kötelez bennünket. Itt Erdélyben is elérkeztünk fejlődésünk egy újabb fejezetéhez. Rajtunk mulik, hogy lankadatlan akarattal, állandó igyekezettel teljesítsük azokat a feladatokat, amelyek reánk várnak. Nem elég, hogy ilyen ünnepélyes alkalmakkor hangzatos szavakkal örüljünk egymásnak. Nem elég, hogy felismerjük egy határozott program biztonságát. A mai lélekzetfójtó tempóban nincs megállás és nincs pihenés szánt idő. Nem elég az sem, hogy az ide összesereglett Jung-Wizo tagjaink mint lássanak ebben a konferenciában, mint aminek lenni kell: munkát, melynek eredménye lesz. Weizmann szavai kell agyunkba vésődjen: „Tölünk, csak Tölünk függ a jövő. Ha valami biztos ma, akkor csak az, hogy végeredményben mi vagyunk sorsunk kovácsai!”

— Vigyétek szét azt a lelkesedést, amivel hozzázánk jöttetek. Igyekezzetek tudni, hogy tudástokat szerethintsetek testvéreinknek. Szavaitokból ne az üres ígért, hanem a meggyőződésen alapuló szilárd elhatározás fakadjon.

— És ha ez így fog történni, akkor éppugy mint Erecben, egy éjszakát bevilágító új telep, új fényadó valóság fogja bevilágítani az erdélyi zsidó élet talaját.

— Az ünnepélyes megnyitó ülés a Király-himnusz hangjaival, emlékedett hangulatban ért véget.

A vezetőség

Délután a különböző referátumokat tárgyalta le a konferencia, majd a Jungwizo tartotta meg első tanácskozását. A tárgyalások a késő éjszakai órákba nyúltak. Ezekről legközelebbi mellékletünkben fogunk részletesen beszámolni. Hétfőn délelőtt került sor az általános vitára, amelyben csaknem az összes delegátusok résztvettek. Ezután a konferencia megadta a felmentvényt a régi vezetőségnek és egyhangyú lelkesedéssel a következő vezetőséget választotta meg:

Elnök: Dr. Roth Dezsóné, Timisoara, Ügyvezető elnök: Reiter Lunka, Timisoara, Alelnökök: Wertheimer Samuné, Cluj, Dr. Markovits Ignác, Oradea, Nobe Irén, Timisoara, Liqueorné Amália, Toplița, Pénztáros: Keppich Edmé, Timisoara. Ellenőrök: Pollák Károlyné, Timisoara, Irtz Árminné, Timisoara. Titkárok: Somló Margit, Timisoara, Meirovits Boris, Timisoara, Kertész Bözsi, Timisoara.

Council tagok: Reiter Lunka, Timisoara, Weinberger Nándorné, Cluj, Sidon Józsefné, Lugoj, Handler Else, Timisoara, Goldschmidt Annus, Arad.

Council pöttagok: Dr. Rosenfeld Andorné, SatuMare, Berger Lili, Timisoara, Weissberger Magda, Arad, Dr. Weiss Imréné, Brasov, Kastner Ella, Cluj.

NIB elnök: Weinberger Nándorné, Cluj. NIB alelnökök: Dr. Révész Béláné, Sibiu, László Jenőné, Cluj, Tihanyi Magda Tg-Mures, Köves Böske, Arad.

NIB titkárok: Dr. Jordán Viktorné, Satu-Mare, Dr. Herczeg Ignác, Bistrița, Treitel Izidorné, Alba-Iulia.

Országos KKL biztos: Löbl Bözsi, Timisoara.

Jung-Wizo vezetősége: Neufeld Magda, Timisoara, Scheer Évi, Timisoara, Stein Magda, Timisoara, Schweiger Babi, Timisoara, Merbl Kató, Timisoara.

A KIB tagjai: Dr. Roth Dezsóné, Reiter Lunka, Berger Lili, Erdélyi Irma, Handler Else, Keller Vera, Kende Rachel, Keppich Edmé, Dr. Nobe Sándorné, Pollák Károlyné, Rottmann Erna, Kertész Bözsi, Somló Margit, Weil Erzi, Meirovits Bözsi és egy Jung-Wizo tag.

Dr. Roth Dezsóné emelkedett szellemű elnöki záróbeszédével délután két órakor fejeződött be a nagyszerű konferencia.

Az oradeai Szilágyi Ort. Zsidó Fiuinternátus

felvesz bentlakó tanulókat az 1939-40. iskolai évre. Teljes ellátáson és gondos felügyeleten kívül nyújt okleveles középiskolai tanároktól vezetett előkészítést, francia, német, angol és héber nyelvtanítást, zenei előkészítést.

Az érdeklődőknek az igazgatóság (Oradea, Str. Delavrancea 17) minden részlete kiterjedő prospektust küld.

Az intézet felügyelő igazgatói: Dr. Szilas Izidor Biceumi igazgató és Radó Pál kereskedelmi liceumi tanár

Hiva

Az olasz-span

Róma, július 15. továbbítja a köve Franco és Ciano ki: A két állam vette az összes kérszöveget érdeklők megállapítja, hogy

"A romá kiállítás

mondot

Ame

Newyork, július newyorki világkiállítás adott a kiállítás biztosainak tisztel Radu Irimescu w is. Woorthis, az az lok vezetője kij kiállítás csarnoka a világkiállításnak

Scot

Ifj. Seton-Wa

Cluj, július 15.

vendége van Kol tanulmányutja so Robert Seton-Walciológus, R. Seton években Scotus ismert angol közl Watson Kolozsvárvett ki lakást és volna utját Budapestegedett s nélet itteni tartózk Munkatársunk fejában és az angol kozat keretében isj át. Elmondotta, Romániába és kéországban. Ifj. S társadalmi szolgálására látogatott ves réteg s a kis mányozza. Elmorániai tanulmányta a román nyelvvel foglalk tanulmányutjának gyarország lesz.

Hétfőtől a ROYA

Főszer

Ma, vasár

Lebrun a ju

Párizs, július

gek alkalmávalét, mint az emünnepelte, amely teljes egységét. bókés nemzet — szág akkor is, képviselete. Ezut emlékedett meglyozva, hogy azsen kell lenni. badáság védelmeigázn, de mindeért és a nemzetközötti testvéris és ebben a gonri együttműköd. lizációt megmet. törekvésektől és getlenség és sa csaország minde

Hivatalos kommuniké Franco és Ciano tárgyalásairól

Az olasz-spanyol együttműködés kifejlesztéséről szól a nyilatkozat

Róma, július 15. (Rador.) A Stefani továbbítja a következő közleményt, amit Franco és Ciano eszmecseréje után adtak ki: A két államférfi tanulmányozás alá vette az összes kérdéseket, amelyek a két országot érdeklik. A közlemény azután megállapítja, hogy a két ország nézetei

minden egyeznek, hasonlóképpen szándékaik is. Elhatározást nyert a két ország közti együttműködés fejlesztése, ami hivatalosan pozitív valósággá változtatni a közöttük fennálló barátságot és így szolgálni a Duce és Franco által követett célt.

"A román pavillon a new-yorki világkiállítás legsikerültebb épülete"

mondotta az amerikai építészeti hivatalok vezetője. Amerikai előkelőségek a román pavillonban

Newyork, július 15. Grower Walen, a new-yorki világkiállítás elnöke, ebédet adott a kiállításon résztvevő államok főbiztosainak tiszteletére, amelyen résztvett Radu Irimescu washingtoni román követ is. Woorthis, az amerikai építészeti hivatalok vezetője kijelentette, hogy Románia kiállítási csarnoka a legsikerültebb épülete a világkiállításnak úgy kivételében, mint

berendezésében és egy igen érdekes ország képét tükrözi vissza a látogatók előtt. Románia kiállítási csarnoka különben az összes amerikai előkelőségek leglátogatottabb találkozóhelye. Ezideig felkeresték a csarnokot a Rockefeller család, Persing ezredes fia, Mack Reynolds, a legfőbb bíróság tagja és számos más amerikai közéleti előkelőség.

Scotus Viator fia Kolozsváron

Ij. Seton-Watson a földművesrétegek és a kisebbségek helyzetét tanulmányozza Kelet-Európában

Cluj, július 15. Néhány nap óta érdekes vendége van Kolozsvárnak. Keleteurópai tanulmányutja során Kolozsvárra érkezett Robert Seton-Watson dr. neves angol szociológus, R. Seton-Watson, a háború előtti években Scotus Viator néven világszerte ismert angol közíró fia. A fiatal Seton-Watson Kolozsváron az Astoria szállóban vett ki lakást és szombaton már folytatta volna utját Budapest felé, de hirtelen meg betegedett s néhány nappal meg kellett itteni tartózkodását hosszabbítania. Munkatársunk felkereste szállodai szobájában és az angol szociológus rövid nyilatkozat keretében ismertette utazásának célját. Elmondotta, hogy Bulgáriából jött Romániába és két hét óta tartózkodik az országban. Ij. Seton-Watson a román társadalmi szolgálat vezetésének megváására látogatott el hozzánk és a földműves réteg s a kisebbségek helyzetét tanulmányozza. Elmondotta, hogy mielőtt romániai tanulmányutjára indult, megtanulta a román nyelvet és most a magyar nyelvvel foglalkozik, mert keleteurópai tanulmányutjának következő állomása Magyarországon lesz.

Nyilatkozata további részében edesapjáról beszélt, aki már betöltötte hatvanadik évét, de még mindig folytatja közírói tevékenységét.

Hogyan fogadta Scotus Viator Csehszlovákia felbomlásának híreit? — kerdeztük.

Erthető megütözéssel. Több, mint két évtizeden át harcolt a volt osztrák-magyar monarchia nemzetiségeinek felszabadításáért. A müncheni tárgyalások után könyvet adott ki, amelyben éles bírálatot mondott arról, ami Csehszlovákia körül történt.

Hogyan látja ön Kelet-Európa népeinek helyzetét?

Két érdekes dolog van: a stratégia és a szociológia, én ezek közül is csak az utóbbival foglalkozom. Véleményem szerint a kis népek nem maguk alakítják sorsukat, hanem a nagyhatalmak döntik el, hogy mi történjék akár Kelet-Európában, akár más részében a világnak.

Seton-Watson elmondotta ezután, hogy több szociológiai munkája jelent már meg és keleteurópai tanulmányutjának eredményeiről is könyvben fog beszámolni.

Gazdasági konferenciára hívják össze a tengelyhatalmak a keleti és délkeleti államokat

Schacht készíti elő a konferenciát

Berlin, július 15. A tengelyhatalmak gazdasági konferencia összehívására készülnek, amelyre a keleti és délkeleteurópai országokat hívják meg. A konferencia előkészítését

Schacht volt birodalmi bankelnök végzi, aki felvette már a kapcsolatokat az illetékes ténnyelkökkel a gazdasági konferencia ügyében.

Stockholmban telepedik le Zogu exkirály

Történelmi nevezetességű villát vásárolt a volt uralkodó

Stockholm, július 15. Ahmed Zogu volt albán király, aki néhány nappal ezelőtt Bukarestben járt, szombaton feleségével, kislíával, négy nővérével és 16 személyből álló kíséretével Stockholmba érkezett. A svéd kormány megadta a volt királynak a letelepedési engedélyt, azzal a kikötéssel, hogy tartózkodni fog bármilyen politikai

aktivitástól. Ahmed Zogu állítólag Stockholm közeben egymillió svéd koronát érő történelmi nevezetességű villát vásárolt. A villa berendezésig a volt király 14 szobából álló lakosztályt foglalt a Grand Hotelben. Jól informált körök szerint a volt király pénzügyi helyzete nem a legjobb.

Háborus jellegű öltönek a mongoliai japán-orosz harcok

Kabarovsk, július 15. A mongoliai szovjet-japán összecsapások mindinkább háborus jellegű öltönek. Szovjet utászkielőkötmenyek erődítéseket építenek a Kaniga folyó bal-

partján. A szovjetcsapatok összehívása még nem ért véget. Valószínűnek tartják, hogy a szovjet-mongol csapatok ellentámadása a napokban megkezdődik.

A palesztinai zsidó őrscapatok szervezetének konferenciája

Milyen feladatokat öltönek be a terrorizmus elleni harcban az éjszakai zsidó őrscapatok

Jeruzsálem, július 15. A zsidó éjjeli őrscapatok szervezetének egy éves fennállása alkalmából konferencia volt Eijn Charodban a szervezet tagjainak részvételével. A zsidó éjjeli őrscapatokat a palesztinai zsidó önvédelmi egységek élcsapatoként alakította meg 1938-ban Winegart őrnagy, a palesztinai angol haderő vezérkarának tagja. Ennek az élcsapatnak az a feladata, hogy éjszaka nyomozzon a terrorcsoportok után. Gyakran került sor súlyos összecsapásokra ezen csapatok és a terrorbandák között, amelyeknek során mindkét részről voltak áldozatok, a terroristák veszteségei azonban mindig sokkal na-

gyobbak voltak. Az éjjeli őrscapatok másik feladata a petróleumvezetékek őrzése az Émeken és Alsó-Gallileában. Igen veszélyes feladat ez, mert e kis csoportok olykor nagy bandákat kell hogy feltartóztassanak a támadásban.

Harmadik feladata a csoportoknak azon arab falvaknak a körülkerítése, amelyekben arab terroristák rejtőznek és a bandák megtámadása, amikor elhagyják a falut. Egy éves fennállása óta ez az élcsapat százával vívta a harcokat. Nagymennyiségű fegyvert és muníciót kóbozott el az arab falvakon eszközölt razziaik és házkutatások során.

Hétrotól a ROYAL slágermozgóban CRONIN nagyszerű regényének legnagyobb sikerű filmváltozata:
Rézifla a kapu alatt
 Főszerepekben: ROSALIND RUSSEL és ROBERT DONAT.
 Ma, vasárnap utoljára: LORD JEFF, főszerepben: MICKEY ROONEY.

Lebrun elnök és Daladier beszédei a július 14-iki ünnepeken

Párizs, július 15. A Chaillot-i ünnepek alkalmával Daladier 1789. július 10-ét, mint az emberi felszabadulás napját ünnepelte, amely kinyilvánította a nemzet teljes egységét. A szabad nemzet mindig békés nemzet — mondotta — Franciaország akkor is, ma is a népek szövetségét képviselte. Ezután rendkívüli melegséggel emlékezett meg a hadseregről, hangsúlyozva, hogy azért minden áldozatra készen kell lenni. A francia hadsereg a szabadság védelmezője. Senkit sem akar legigáznai, de minden áldozatra kész az országért és a nemzetért. Franciaország a népek közötti testvéri együttműködést kívánja és ebben a gondolatban köszönti az emberi együttműködés szellemét, amely a civilizációt megmentheti mindenféle uralmi törekvésektől és leigázási céltól. A függetlenség és szabadság védelmében Franciaország minden faj és vallás szabad gya-

korlásának, a hagyományok és szokások tiszteletben tartásának hazája, a béke és boldogulás országa, amely minden fiától hűséget és hazaszeretetet kíván. Együtt erővel kell megvédelmeznünk szövetségeseinkkel együtt az emberi méltóságot és országaink legteljesebb szabadságát.

Lebrun államfő az ünnepek alkalmával emlékeztette Franciaország népét a forradalom, a szabadság, egyenlőség és testvériség vívmányaira, hangsúlyozva, hogy a múlt kötelezi Franciaországot és minden fiát e gondolatok mellett hűséges kitartásra.

Franciaország nem ismer születési, faji, vallási és egyéb különbségeket, a szabadság és egyenlőség elve alapján áll, munkát, rendet, fegyelmet és hazaszeretet kíván és vár minden fiától a béke és az emberi egyetértés szolgálatában.

HA
 pontos, gyors és megbízható palesztinai információkat
 akar, forduljon bizalommal
 az Új Kelet palesztinai információs osztályához
 Az Új Kelet kiadóhivatala megállapodott a „Hamadrich” információs irodával (Tel-Aviv), amely dr. S. Kochavi (a romániai Zsidó Párt volt főtitkára) vezetésével áll és Palesztina elismerten legjobb információs szervezete.
 Az Új Kelet palesztinai információs osztálya
 felvilágosításokkal szolgál:

1. Kereskedelmi ügyekben
2. Ipari alapítások, vámtarifák, munkaviszonyok kérdésében
3. Biztosítási ügyekben
4. Személyi- és családi ügyekben
5. A palesztinai elhelyezkedés minden ágában
6. Pénzbefektetési és ingatlanvásárlási ügyekben.

A Hamadrich elvállalja:

1. Ingatlanok kezelését
2. Ültetvények és mindenfajta földbirtokok adminisztrálását
3. Kereskedelmi és magántermészeti megbízások elintézését.

Az információkra vonatkozó kérdéseket kiadóhivatalunk továbbítja a Hamadrich irodához. Egy egyszerű információ illetéke 100 (egyszáz) lej, amely az információkéréssel egyidejűleg küldendő be kiadóhivatalunkhoz.

átus

évre. Teljes veles közép- német, angol

igazgató: igazgató és ceumi tanár

SPORT

Ma Kolozsváron: Barkochba - Cement

Cluj, július 15. (Az Uj Kelet tud.) Mint azt már többször közöltük, a szatmári Barkochba futbalcsapata megnyerte a kerületi bajnokságot és ezzel minősítette magát a ligabajnoki küzdelemre. Az érvényben levő szabályok szerint az egyes ligák döntőjének résztvevői bekerülnek a Nemzeti Bajnokság B) küzdelmébe. Minthogy pedig a Barkochba az elmúlt vasárnap Nagyváradon legyőzte a Vasas csapatát, bekerült a Ligadöntőbe, ami egyet jelent azzal, hogy már be is jutott a Nemzeti Bajnokság B) küzdelmébe.

A mai mérkőzésnek, a Barkochba és tordai Cement között mégis igen nagy a jelentősége. A mai mérkőzés ugyanis a ligabajnoki címért megy, ami sportszempontról igen értékes trofea. Érthető, ha a szatmári zsidó futbalcsapat vezetői és játékosai ambicióját, hogy az eddigi sikereken túl, a csapat sikereszériáját a ligabajnoki cím elnyerésével koronázzák. Erre a teljesítményre pedig a Barkochbanak lehet reménye, minthogy játékosai testvéri szeretettel és a játék hevéből egybeforrott zsidó fiúk, akiket egyformán fűt az ambíció a zsidó sportnak és a Barkochbanak becsülést és hírnevet szerezni.

Eppen ezért hihető, hogy a Barkochba játékosai teljes tudásuk bedobásával fognak ma játszani, hogy az utolsó akadályon túljutva elnyerjék a tudásukat megillető jutalmat. Ebben az igyekezetben pedig erőteljes támogatást kap a Barkochba a kolozsvári zsidó sporttársadalomtól, amelynek körében a Barkochba mai mérkőzése iránt igen nagy az érdeklődés. A kolozsvári zsidóság minden biztonnyal a régi időkre emlékeztető nagy számban fog ma délután a kolozsvári sporttelepre felvonulni. A szatmári Barkochbat egyébként a Haggibbor ünnepélyes fogadtatásban részesíti és hívelt teljes számban mozgósítja a Barkochba buzdítására.

A mérkőzés délután fél 6 órakor kezdődik a városi sporttelepen és azon a csapatok a következő összeállításban játszanak:

Barkochba: Grünfeld, Farkas II—Mandel I, Katzender—Mandel II—Wechsler, Riedermann—Berger—Farkas III—Freiberg—Zuchermann.

Cement: Sámson, Huszti—Vass II, Vass I—Drágic—Ruszu, Sánta I—Borbély—Sánta II—Frendl—Decan.

A mérkőzés után dr Brate, az Északi Liga elnöke személyesen nyújtja át a győztes csapatnak a Ligabajnok csapat számára vett érmeket.

Mi újság a sportvilágban?

A Haggibbor uszókaszakosztálya értesíti összes tagjait, hogy hétfőn este a Haggibbor Otthonban, Str. Memorandului 13, negyed 8 órai kezdettel értekezletet tart. Az összes uszók megjelenését kéri a vezetőség.

Schwartz, a temesvári Ripensia volt válogatott csatárjátékosa a lupeni Minierulhoz kérte átigazolását, ahol mint edző fog működni. A Minierul 80.000 lejti fizetett a Ripensianak Schwartz kiadatásáért.

Az UFSR három szakszövetség elnökéül új sportembereket nevez ki. Az atlétikai szövetség elnöke Emil Palangeanu ezredes, a sísövetségé A. Manolescu ezredes és az asztalitenisz szövetségé pedig R. Schmettau lesz. A vonatkozó kinevezési okmányok a napokban jelennek meg.

A jövő évi helsinki olimpián — mint ismeretes — a labdarúgás is fog szerepelni, melyre Románia csapatát is meghívták. Az olimpiai labdarúgótorna a legszigorubb amatőrfelfogás jegyében fog lezajlani és ezért a labdarúgósövetség kénytelen volt a meghívást visszautasítani, megfelelő játékerőjű amatőrcsapat hiányában.

A görögországi Ethnicos sportegyesület egyik megbízottja a napokban Bucarestben járt, hogy a Venustól megszerezze a fővárosból megszökött játékos, Humis kiadatását. A Venus vezetősége félmillió lejben szabta meg a kiadatás árát, ezzel szemben az Ethnicos csak 100 ezer lejti hajlandó fizetni. Ha a tárgyaló felek nem tudnak egymással megállapodni, akkor a kitűnő görög válogatott játékos két évig semmiféle egyesületben nem játszhatik.

Illatszertár

Jóforgalmu Cluj központjában családi okok miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Fejfájás, migrén, hűlés - eseteiben ANTINEURALGIC

JAWOL

3 TABLETTAT TARTALMAZÓ DOBOZ GYOGYSZERTARAKBAN ÉS DROGERIAKBAN

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak hirdetéseit csakis előfizetés mellett közlünk. Jelíges levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózzott leveleket továbbítunk.

Fürdőruhákhoz melltartók, fűzők legszebb kivitelben. Gyógyfűzők orvosi rendeletrre Grün Rózsina. Cal. Regele Ferdinand 14.

Felvételi és pótvizsgára gyakorolt pedagógus előkészít. Paris 36.

Jömegjelenésű, iskolázott, románul beszélő, kereskedelmi szellemmel rendelkező fiatal urinó üzletben kiszolgálónak felvétetik: „Pax”, Cal. M. Foch 6.

Simon fordítóirodában fordítások, másolások minden nyelven szakcsérien készülnek. Str. Regina Maria 13. Emelet.

Pékkemencéknek pacurafűtést készít Markó mérnök Cluj, Regele Ferdinand 43.

Czur Salom párcella (A) jegyzésű 3 du-nam eladó. Ajánlatok József Árpád Brasov, Str. I. G. Duca 119 címre küldendők.

Evi 43.000 lej jövedelmező brassói házat elcserélném marosvásárhelyi vagy kolozsvári hasznó jövedelmű házért. Kovács Brasov, Amos Francu 19.

Ne pazarolja idejét szótár és leckék utján való nyelvtanulással. Angol és francia nyelvet a legújabb direkt módszerrel tanít külföldön élt nyelvtanár. Helyes kiejtés és biztos siker garantálva. Cim: Josif Ronet, Str. I. G. Duca 1. I. em. 2. ajtó.

Villasorban elegánsan butorozott különbejáratu szoba, fürdőszoba- és telefonhasználatlalt, augusztus 1-re kiadó.

Katonaviselt izraelita bőrkereskedő és vegyeskereskedőség vagy utazó; esetleg benősiüléssel, állást keres. Cim: Fischer Béla Brasov, Str. Primarului 9.

Austro-Daimler supersport modell 1931, öt üléses, kipróbált Steyer motor, új gumikkal, nagy alkalmi vétel. Érdeklődni: Dr Todoru, Bucuresti 3, Strada Silvestru 40.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, július 16.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhirdető, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13.05: Déli hangverseny. 18.17: Hanglemezek. 19.15: Tánccsele. 19.58: Sporthírek. 20: Előadás. 21: Szórakoztató hangverseny. 22: Hírek. 22.15: Románok. 22.30: Tánccsele. 23.15: Hanglemezek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: Operaházi zenekar. 14.10: Nyirő József városképe. 15: Hanglemezek. 16.45: Tánccsele. 17.30: „Öreg és fiatalok”. Előadás. 18.10: Előadás hanglemezekkel. 18.50: Cigányzene. 19.40: Gárdonyi Géza elbeszélése. 20.15: Hírek. 20.25: „A bellerina”. Operett. 22.40: Hírek. 23.05: Zongoraszmok. 23.40: Hírek. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Hétfő, július 17.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhirdető, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhirdető. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.17: Szórakoztató hangverseny. 21.15: Hanglemezek. 22.35: Tánccsele.

Orakönyvelést, könyvek felfektetését, könyvelési restanciák feldolgozását vállalja könyvszakértő. Cim a kiadóban.

Angol-francia-román órát ad, pótvizsgára előkészít nyelvszakos egyetemi hallgató. „Tanárjelölt” jelígeré a kiadóba.

Értesítém a nb. közönséget, hogy a Piața Mihai Viteazul 33 számú bódében állandóan kapható **כשר מרטה** tej, vaj, tejföl, turó és sajt, mely a felügyeletem alatt áll a fejestől az elárusításig. Szíves pártfogást kér Juda Berger.

Elsőrendű fogtechnikus segédet keresek vidékre. Cim a kiadóban.

Románul beszélő zsidó lány gyermek mellé elhelyezkedne. Fuchs Satumare, Teofil Dragos 14.

Rádiótechnikai kurzus Máramarosszigeten. Érdeklődni Halpert Eziknál, Davila 4.

Pálinkafőző üst teljes felszereléssel, 530 liter irtartalmu, alig használt állapotban, kristályviz töltőgép motorhajtásu, átszerelhető szódavízítőre és kézhajtásra, teljesen jókarban olcsón eladók. Singer Mauritiu Dej, Eugen Iosvay 5.

Aurora az egyetemes szatmári ortodox rabbinátus felügyele mellett gyártott ételolaj, amely szagtalan és íztelen. Kérje minden jobb fűszerüzletben.

Bajamaren, központban, évtizedes, jól bevezetett detailizettel és elsőrendű engross vevőkörrel rendelkező pékműhely, komplett felszereléssel, motoros dagasztógéppel, jelenleg is üzemben, bérbeadó. Megkereséseket „Sütőde” jelígeré a kiadóhivatalba kérünk.

Csucsán olcsón nyaralhat, ötszöri étkezés, orth. kóser penz 130 lej. Weisz Benóné Ciucea, jud. Cluj.

23: Hírek. 23.15: Hangverseny. 23.45: Hírek. külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Énekszámok. 13.40: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 18.10: Tánccsele. 18.15: Vita. 19.20: Rendőrhírek. 20.15: Hírek. 20.25: Előadás. 20.55: Operaházi zenekar. 22.10: Közvetítés a szegedi Dóm térről. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Kedd, július 18.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhirdető, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhirdető. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.17: Szimfonikus táncok. 20.20: Szerzői est. 22: Hírek. 22.15: Románok. 22.40: Tánccsele. 23: Hírek. 23.15: Hangverseny. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Mese. 18.10: Felolvasás. 18.40: Magyar noták. 19.50: „A régi szentesi hangszerek között”. 20.15: Hírek. 20.25: Zongoragordonka szonáta. 21: Vidám zenés hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Katonazene. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

A timisoarai nyilvannosjogu zsidó fiúliccum I. osztályába a felvételi vizsgálat szeptember hó 4-én lesz. A kereskedelmi liceum V. osztályába a felvételi vizsgálat szept. hó 5-én kezdődik. Az összes többi osztályokban, a leánygimnáziumban is, a beiratások augusztus 25-én indulnak meg.

A vidéki tanulók a legelőnyösebben

a kóser fiu-internátusban

helyezhetők el. Prospektust kívánatra küld az igazgatóság (Timisoara I. Blvd. Diacenovici Loga 3.)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A kolozsvári mozgószínházak a nyári hónapokban az előadásokat hétköznapokon 5, 7, 9 órakor, szombaton és vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor kezdik.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Egész héten nagy kettős sláger műsor: I. Arzene Lupin kalandjai. A betörők királyának szenzációs premier filmje. II. Szívek csalogánya. Deanna Durán világhírű operettje. Műsor előtt a legújabb Fox és Metro híradók és színes trükkfilm. Előadások kezdete 5 órakor, szombaton és vasárnap 3 órakor.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORAI

Premierfilm! Carneval királynője. Főszereplő: Sonja Henie, aki ebben a filmjében érte el művészetének csúcspontját. A film előtt: Uj Paramount világhíradó, szenzációs eseményekkel!

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Becsületrend. Főszerepekben: Paul Muni, Miriam Hopkins. Az édes anyaföld és Pasteur filmek főszereplőjének alakítása. Műsoron kívül a legújabb Paramount híradó. Előadások kezdete hétköznapon 5.20, szombaton és vasárnap 3.20. Hétfő, kedd, szerda:

Visszaszerzett boldogság. Hatalmas társadalmi történet, izgalmas kalandokkal és látványos kiállításal. Pazar felvételek. Főszerepekben: Henry Fonda, Joan Bennett, Louise Platt. Műsoron kívül a legújabb hangos híradó. Előadások kezdete hétköznapokon 5.20, szombaton és vasárnap 3.20.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA

Ma, vasárnap utóljára: Lord Jeff. főszerepekben: Mickey Rooney. Hétfőtől Cronin nagyszerű regényének legnagyobb sikerű filmváltozata: Réztábla a kapu alatt. Főszerepekben: Rosalind Russel és Robert Donat.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

I. A legújabb Román híradó. II. A fegyenc. Egy ártatlanul elítélt ember regénye. Eredeti felvételek az amerikai börtönökből. Fősz.: John Howard, Jean Parkér. III. Ördögös igazság. Zenés vígjáték. Fősz.: Irene Dunne, Cary Grant. Előadások kezdete hétköznapon 5.20, szombaton és vasárnap 3.20. Hétfő, kedd, szerda:

I. Becsületrend. Főszerepekben: Paul Muni, Miriam Hopkins. Rendezte: Anatol Litvák, Joseph Kessel regénye után. II. A legújabb hangos híradó. Előadások kezdete hétköznapon 5.20, szombaton és vasárnap 3.20.

RÍO MOZGÓ MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor kettős műsor: I. Dráma Sanghajban. Izgalmas társadalmi dráma. Az utolsó évad szenzációja. Fősz.: Louise Jouvét, Inkljinnoff és Cristiane Mardayne. II. Harc a kalandokért. Kalandordráma. Fősz.: Harry Piel. III. A legújabb Metro híradó. Helyárak: 14 plusz 5 lej.

A palea készül

Timisoara, július Két évvel ezelőtt dongáju, szerény f mesváron. Herskov ember volt az ism nyes utimálhája. tát hozott magá mondotta a temes egybegyűlt fiatal sajnálkozva vette művészjelölt akarj mások alig törötte csot azon. en nem ség.

Énekelt felszólítá dalt és divatos sl áriákat, majd zsidó ség már az első ha is kénytelenek volt talember ritka sz bámulatosan kiferr ként nem rajonga Herskovics Dezső is meg-megremegette tóság szívég jutó nyilvannulásáról te külséji fiatalalember tódó mosollyal kős lelkes tapsokat. Az meg Herskovicsot követte, számtalan pott, majd egytente a szamári származé ja lesz Schmidt Jé énekesnek. Az utó tuállissá vált, mert népszerűségét és v Csernovichba.

Ez két évvel eze borus izgalmak még világon a kedélyek és Prágában nyilvá volna azt, aki a os vid halálát merte v aránylag nyugodtat még akkor és Hers veket szött egy tá hangját zenekadér Budapesten és Bécs jussan a nyugati ér azonban az anyagi mert a lelkes felf fogók nem hoztak n gényorsuru jó javá nál. Mindez nem fiatalalember, aki el nehézséggel szamb Közben azonban szá katonaköteles kort és két évig katonai közben is minden sz sára és kiképzésére

Most ismét Teme ismeretlenek között sadalma meleg sz József utódját. A z számú közönség g gassa Herskovics amely két év után dett. A zongorakór, az országosan goraművész látta a réssel adózott Her zönség lelkes ünne tal zsidó énekethek kát adta annak, előtte az ut a leg

Illetve éppen az va áll, de gyalogoz tenni. A bécsi zene gleichschaltolódott, kapuit pedig nem nyitják meg. Prága

Dr. B. Győ nyar

Luca-Bradului, magaslaton, feny folyók között, szobánként 3 gy saját konyha, játéztóter, futba fürdő. Picinyek. Előjegyzések má Cim: Luca-Bu

UJ KELET Legújabb hírek

V A S Á R N A P, 1939 JULIUS 16.

Roosevelt üzenete a kongresszushoz

Washington, július 15. Roosevelt üzenetet intézett a kongresszushoz, amelyben a béke, biztonság és Amerika szabadsága érdekében kéri a semlegességi törvény módosításának megszavazását még a jelen ülészak berekesztése előtt. Az üzenet hangsúlyozza, hogy a hadianyagkivitel a békét védelmezők számára biztosítani kellene.

Az egyiptomi külügyminiszter görögországi tárgyalásai

Athén, július 15. Jehia pasa egyiptomi külügyminiszter görögországi útjának befejezése után a következő hivatalos jelentést adták ki: Jehia pasa két napos athéni látogatása alkalmából kihallgatáson jelent meg a trónörökös-nél és több megbeszélést folytatott Metaxas miniszterelnökkel. A beszélgetések során a két államférfi leszögezte országaik hagyományos barátságát és ama óhajukat, hogy országaik együttműködjenek a gazdasági és kulturális élet terén. Szombat délben Jehia pasa elutazott Athénből.

Az aradi kvestura felhívása a külföldiekhez és rendezetlen állampolgárságukhoz

Arad, július 15. Az aradi rendőrkezeskötő a következő felhívást tette közzé:

„Mindazok, akik tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, de utazási irataik nincsenek és akik mindaddig nem jelentkeztek, hogy a törvényben előírt személyazonossági igazolványukat átvegyék, valamint mindazok, akik Nansen-utlevéllel rendelkeznek és azok a zsidók, akik az állampolgársági revízió során nem jelentkeztek, vagy pedig a revízió alkalmával töröltek a listákból, kötelesek hétfőn délután 6 óráig megjelenni irataikkal az állambiztonsági hivatalban, hogy átvegyék igazoló irataikat.

Akik a fenti felhívásnak nem tesznek eleget, azoknak a személyazonosságát hivatalból állapítják meg, tehát felkutatják őket és büntetésből kényszerlakhelyet állapítanak meg részükre.

Július 26-ikán kereskedelmi és gazdasági tárgyalások kezdődnek Szlovákia és Magyarország között

Budapest, július 15. E hó 26-án kereskedelmi és gazdasági tárgyalások kezdődnek Szlovákia és Magyarország között. Ezzel kapcsolatban Eszterházy János gróf a szlovákiai magyarság vezetője kijelentette, hogy a tárgyalások esetleges sikere lényegesen függ attól is, hogy Szlovákia kormánya megadja-e a szlovákiai magyarságnak elkobzott politikai és kulturális jogait.

Megállapította Eszterházy, hogy bár május óta lényegesen enyhült a feszültség Magyarország és Szlovákia között, a helyzet mégsem kielégítő, ami főleg a pozsonyi rádió és magyarellenes propagandájának tulajdonítható.

— Ami a szlovákiai magyarság körében felbukkanó nyilaskeresztes propagandát illeti — hangoztatta Eszterházy — a magyarság tömegeiben nem valószínű, hogy talajra talál ez az idegen eszmekör. Az idegen példák lemásolása nem magyar tulajdonság és amit a magyarság az idegen népektől átvész, azt saját igényeihez és természetéhez kell hangolnia.

— Gyomorbélhurok és az ezekkel járó erős bomlás és erjedési folyamatok a gyomor bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsav-túltengés a régóta bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által — reggelenként felkeléskor egy pohárral véve — igen gyakran rövidesen megszűnnek. Kérdezze meg orvosát.

Egyre nagyobb hullámokat ver a francia közéletben a náci kémkedési botrány

A francia miniszterelnökség hivatalos nyilatkozata a letartóztatásokról

Párizs, július 15. A tegnap letartóztatott két francia újságíró ügye egyre szélesebbkörű botránnyá dagad. A letartóztatásokkal az Epoque hasábjain Kerillis foglalkozik és azt írja, hogy további letartóztatások várhatók. Az ügyben számos házkutatást tartottak, köztük gr. Desbriexnél, a Német-Francia Társaság vezetőjénél, aki az utóbbi időben gyakran megfordult Németországban. Az ügyet egyébként nagy titoktartással kezelik a hatóságok. Hír szerint még számos ismert nevű újságíróhoz és politikushoz is elvezetnek a kínos ügy szálai.

Egyelőre még nem tudni pontosan, hogy mivel gyanúsítják őket.

Állítólag nem annyira kémkedésről, mint inkább Franciaországban kifejtett németbarát propagandáról volna szó. Olyan hírek is keringenek, hogy az ügyben gyanúsítottak összeköttetésben állottak a Franciaországból nemrég kiutasított Abessel, aki a franciaországi hitlerista propagandát irányította és erre a célra havonta 40 ezer svájci frank (mintegy 2 millió lej) állott a rendelkezésére és ebből az összegből folyósított volna kisebb-nagyobb összegeket a propaganda mozgalomba belekapcsolódott személyeknek.

Hivatalos nyilatkozat a kémkedés miat letartóztatottak ügyében

Párizs, július 15. A miniszterelnökség szombaton az alábbi hivatalos közleményt tette közzé:

— Az idegenek propagandájára vonatkozó vizsgálatok kapcsán, valamint az ezt követő letartóztatásokról a legújabb, sőt sokszor légből kapot hírek terjedtek el. A letartóztatásokkal kapcsolatban a miniszterelnök kijelentette, hogy ezek egy idegen hatalom ügynökeivel állottak összeköttetésben, akik elismerték, hogy jelentős összegeket kaptak. Ezek a cselekedetek az 1934 április 26-iki törvény, valamint az 1938 június 17-iki törvényrendelet előírásai alá esnek. A fenti törvények értelmében bárki ilyen cselekedeteket elkövet — míg az ellenkezőjéről nem tesz le bizonyítékot — úgy tekintendő, mint vétkes a kémkedés elhárítására és az állambiztonság megóvására hozott törvényvel szemben. A miniszterelnök vállalta a nagyarányú tisztogatási munka felelősségét és nem szükséges kihangsúlyozni, hogy ezt a munkát személyekre való tekintet nélkül, végre fogja haj-

tani.

Ugyanakkor el van határozva arra, hogy megakadályozza ezen intézkedések politikai, vagy polémikus célokra való kihasználását. Ezek az intézkedések Franciaország védelmének érdekében hivatottak szolgálni. A franciák egységesek kell hogy legyenek az ilyen akciók leleplezésében és elítélésében. Hogy ez gyorsan és eredményesen történhessen, szükséges elkerülni a vizsgálatot akadályozó indiszkréciókat, valamint a légből kapott híreszteléseket. A miniszterelnök figyelmeztet, hogy az ilyen természetű vizsgálatra vonatkozó információk közzététele a büntetőtörvénykönyv előírásaiba ütközik, amit a jövőben a legnagyobb szigorral fogunk alkalmazni. Senkinek nincsen joga ahhoz, hogy megakadályozza, vagy keresztezze a francia igazságszolgáltatás tevékenységét, amely ebben örökös a nemzet érdekei felett.

A Le Temps közleménye

Párizs, július 15. A Le Temps szombati számában a következő jegyzetet közli: A katonai törvényszék a napokban eljárást indított egy a Le Tempshez közel álló személy ellen. Ennek a személynek a lap belföldi információk közlésére volt megbízatása. Semmilyen összeköttetésben nem állott a lap adminisztrációjával, külügyi vagy politikai hírszolgálatával. Néhány nappal ezelőtt tanuként idézték be egy oly ügyben, amely két idegent érintett. Kihallgatása után letartóztatták. A lapnál senkinek tudott e személy beidézéséről, letartóztatásáról pedig magán-, később hivatalos forrásból értesültünk. Viselkedésében semmi sem engedett arra következtetni, hogy elítélendő cselekményekben volna bűnös. A vizsgálat tovább folyik.

Párizs, július 15. Daladier miniszterelnök szombaton megbeszélést folytatott Marchandeu igazságügyminiszterrel. Hír szerint a miniszterelnökség közleményének szövegét tárgyalják meg.

Egy osztrák grófnő és két német hercegnő a kémkedési botránnyban

Párizs, július 15. Újabb híradás szerint a franciaországi kémkedési botránny ügyében beindított nyomozás egy osztrák grófnőre és két német hercegnőre is kiterjedt, utóbbiaknak azonban sikerült idejében megszökniük Párizsból. Ugyanezen híradás szerint letartóztattak még egy újságíró, akinek nevét azonban még nem közölték.

URÁNIA MOZGÓ HÉTFŐI kezdettel vetíti

PAUL MUNI

Az EDES ANYAPÖLD és PASTEUR filmek felejthetetlen főszereplőjének legújabb alkotását:

Becsületrend

Rendezte: ANATOL LITVAK.

JOSEPH KESSEL regénye után.

MŰSORON KIVÜL A LEGUJABB HANGOS HIRADÓ

Előadások kezdete hétköznapon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

URÁNIA MOZGÓ HÉTFŐI kezdettel vetíti

Ma zajlanak le Erdélyben a cionista kongresszusi delegátus-választások

Hat lista indul a választási küzdelemben

Cluj, július 15. Ma zajlanak egész Erdélyben a delegátus-választások az augusztus 16-án, Genfben összeülő 21. Cionista Világkongresszusra. Hat lista indul a választási küzdelemben: 1. a klacionista szervezet; 2. a Mizrachi; 3. a Hitachdüt Barisszia; 4. a Brit Kibbucit; 5. a Tora Um-

lacha mozgalom és 6. a zsidó állampárt.

A választások iránt országsszerte rendkívül élénk érdeklődés nyilvánul meg és a jelek szerint Erdély 15 ezer sékélizetőjének nagy többsége fog megjelenni az urnák előtt.

A korai ráncosodás

megfigyelések szerint túlyomórészt a helytelen puderkeverékek eredménye. Más és más tulajdonságú arcbőrhöz és más összetételű puder szükséges: tisztátalan, zsíros, mitesszeres arcbőrnél ajánlják neves orvosok a SULFAMYL-pudert, mely tisztítja és üdévé teszi az arcbőrt.

A francia kémelhárító szolgálat több ügynöke érkezett Londonba

London, július 15. A Daily Express közli, hogy a francia kémelhárító szolgálat több ügynöke érkezett Londonba, hogy felvegyék a kapcsolatot az angol kémelhárító szolgálattal. Számos dokumentumot vittek magukkal, amelyek széles angol-ellenes kampány tervéről szólnak, amely kiterjedt volna az egész angol birodalomra.

Újabb részletek az angol-japán tárgyalásokról

Tokió, július 15. Arita külügyminiszter az angol nagykövettel folytatott tárgyalás után a külügyminisztérium főtisztviselőivel tanácskozott, akik előtt ismertette az angol követtel folytatott eszmecsere anyagát. Megállapították azt a politikai vonalat, amelyet a hétfői tárgyalásokon fognak követni.

A Havas tudni véli, hogy Arita az angol nagykövet előtt felvetette a távolkeleti új rendezés kérdését, az angol nagykövetség azonban elhárította magától ezt a kérdést, azaz hogy erre nem terjed ki a londoni kormánytól kapott felhatalmazása.

Madridba érkezett Ciano gróf

Madrid, július 15. Ciano olasz külügyminiszter ma délután Madridba érkezett, ahol a város polgármestere és a katonai hatóságok fogadták. Ciano még az este folyamán Toledóba repült. Mussolini művészi értékű feszületet ajándékozott a spanyol egyháznak, amelynek értéke meghaladja az egymillió lírát. A feszületet ma délelőtt nyújtja át a templomi istentiszteleten Ciano gróf a toledói püspöknek.

Az angol alattvalók elhagyják Honan tartományt

Tokió, július 15. A Domej iroda jelentése szerint az angol alattvalók tömegesen hagyják el Honan kínai tartományt, az egyre több ször megújuló angolellenes tüntetések miatt. Az angolellenes tüntetések főleg Nankingban öltöttek nagyobb arányokat. Kínai tüntetők táblákkal járták be a várost, amelyre a következők voltak írva: „Kelet szenvedését Anglia okozza”.

— Székrekedésben szenvedőknél reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz a belek elüregülését gyorsan megszünteti, a gyomor működését előmozdítja, az anyagcserét megélénkíti, a vért felfrissíti, az idegeket megnyugtítja s így kellemes közérzetet és fokozott munkakedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

— Még 800 cseh polgárt tartanak őrizetben Kladnában, Prágából jelentik: A Kladná rendőrség visszavonta a korlátozó intézkedéseket, de még mindig nyolcszázan vannak őrizetben, köztük a polgármester.

BUN DE IMPRIMAT

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 18-60.

TEK. DUN. TUBOSIT

Posta: 11

Taxa postală piată în num. No. 30523/1934

10. Telefon: 18-60. Havonta 110, négy évre 600, egész évre: Havonta félre 12, egész évre: Hirdetések díjazása: „UJ KELET” kiadójának tulajdonsága. Cikkünk utólagos forrás megjelölésére kötelezünk.

Egy év telet elmarványszép arc állított ravatalon; Mária királyné főnéptömegek siraik ereik pihenőre hely

A d. telefo

Ironsid

Párizs, július 15. jelenté, hogy Ciano elnöke hosszú távollétével Hitlerrel és utasítások alapján daniangi nemzeteket.

illetékes lengyel nagykövetség Németségben wehr-ifu tartó város szolgálat országban ugyancsak daniagi védő a szabadváros a rendes német tette motorkeré

Fra. Anb.

Isztambul, j